ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100)

The Relationship Between Board of Directors and Voluntary Reporting on Annual Reports of Company Listed in the Stock Exchange of Thailand (SET 100)

สิริมา แซ่ลี้

Sirima Saelee

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University
2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100)
ผู้เขียน	นางสาวสิริมา แซ่ลี้
สาขาวิชา	การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

……

(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบ

……..……ประธานกรรมการ
(ดร.จิราภา ชาลาธราวัฒน์)

……..…กรรมการ
(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

……..……กรรมการ
(ดร.กุลวดี ลิ่มอุสันโน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี

……..……
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ……..……
(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ……..……
(นางสาวสิริมา แซ่ลี้)
นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อนและไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....
(นางสาวสิริมา แซ่ลี้)
นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100)
ผู้เขียน	นางสาวสิริมา แซ่ลี้
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขอบเขต ลักษณะ และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปี ทดสอบความแตกต่างของลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ รวมทั้งทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ 100 บริษัทขนาดใหญ่เป็นกลุ่มตัวอย่างและใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยการเช็คลิสต์ของการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีตั้งแต่ พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556 ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 มีค่าเฉลี่ยรวม 33.50 คะแนน ความแตกต่างของประเภทของอุตสาหกรรม และลักษณะของการถือหุ้นมีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ การศึกษาครั้งนี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ อิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ได้แก่ ประเภทของอุตสาหกรรม ประเภทสำนักงานสอบบัญชี และลักษณะของการถือหุ้น ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากฎระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย

คำสำคัญ: คณะกรรมการบริษัท การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Thesis Title	The Relationship Between Board of Directors and Voluntary Reporting on Annual Reports of Company Listed in the Stock Exchange of Thailand (SET 100)
Author Miss	Sirima Saelee
Major Program	Master of Accounting
Academic Year	2014

Abstract

The study's objectives aim to investigate the extent, type and level of voluntary disclosures in annual reports, to test for difference of voluntary disclosures between the group of interest, and to examine the relationship between board composition, corporate characteristic, and voluntary disclosures. This study uses top 100 companies in the Stock Exchange of Thailand (SET) a population. Content analysis by checklist is used to check the level of voluntary disclosures in annual reports during 2011 to 2013. As a result, the level of disclosures was 33.50 scores. There are difference of voluntary disclosures between the group of industry type, and ownership status. The study finds the significant relationship between industry type, audit type, ownership status, and voluntary disclosures. The results of this study contribute to develop the regulations and standards about information disclosures of companies listed in the SET.

Keywords: board composition, voluntary disclosures and the Stock Exchange of Thailand

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้ อีกทั้งยังให้ความช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตรวจทานงานวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

พร้อมกันนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.จิราภา ชาลาธราวัฒน์ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ และดร.กุลวดี ลิ่มอุสันโน ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะและข้อแนะนำที่ดีจากท่านทั้งสองล้วนเป็นประโยชน์ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ประสบการณ์ ความรู้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมถึงผู้เขียนตำรา เอกสารบทความ งานวิจัยในอดีตต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและนำมาอ้างอิงในงานวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ และคุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนการศึกษา คอยห่วงใยให้กำลังใจทุกครั้งที่ท้อแท้ มีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้น ขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทุกคนทั้งที่ทำงานและที่เรียนในรุ่นเดียวกันที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

สิริมา แซ่ลี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการศึกษา	5
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
คณะกรรมการบริษัท	7
การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ	9
ทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
กรอบแนวคิด	21

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 วิธีการศึกษา

สมมติฐานงานวิจัย 22

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง 27

การเก็บรวบรวมข้อมูล 28

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 29

การวิเคราะห์ข้อมูล 30

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาขอบเขต ลักษณะ และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ 33

ทดสอบความแตกต่างของลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ 37

ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ 39

ทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ 42

บทที่ 5 บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา 50

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา 53

ข้อจำกัดการศึกษา 54

ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต 55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	56
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อบริษัทจดทะเบียนของกลุ่มตัวอย่าง	63
ภาคผนวก ข แบบเก็บข้อมูล	67
ภาคผนวก ค คำอธิบายแบบเก็บข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัท	74

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 ตามประเภทอุตสาหกรรม	28
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวน ร้อยละ ของบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม	34
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด	35
ตารางที่ 4.3	แสดงปริมาณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจจำแนกตามหัวข้อ	37
ตารางที่ 4.4	การทดสอบ Independent sample T-test	38
ตารางที่ 4.5	แสดงการทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียวร์สัน (Pearson's Correlation)	39
ตารางที่ 4.6	การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ	41
ตารางที่ 4.7	แสดงการทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียวร์สัน (Pearson's Correlation)	43
ตารางที่ 4.8	การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ	46
ตารางที่ 4.9	แสดงผลสรุปการทดสอบสมมติฐาน	47

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด 21

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันในการดำเนินธุรกิจคณะกรรมการบริษัทมีบทบาทสำคัญ เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่ถูกเลือกขึ้นมาเพื่อเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้น ซึ่งคณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ อีกทั้งทำหน้าที่กำกับดูแลการทำงานของคณะกรรมการบริหารให้บริหารงานเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้กรอบของกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับ และมติที่ประชุมด้วยความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต อีกทั้งคณะกรรมการบริษัทมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการ และมีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้นและเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการ โดยคณะกรรมการบริษัทเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญในการบริหารงานขององค์กร ซึ่งควรเข้าใจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตนและลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัท พร้อมแสดงความคิดเห็นของตนอย่างเป็นอิสระ มีภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ที่ดี และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของบริษัทไปในลักษณะที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีจริยธรรม คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทและความเป็นธรรมต่อผู้ถือหุ้น เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงสุดให้แก่กิจการ และความมั่นคงสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น

การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เริ่มจากการปฏิบัติตามหลักการของมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดขึ้น เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนรายงานข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริง ต่อมาบริษัทต้องปฏิบัติตามหลักการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงถือเป็นการเปิดเผยข้อมูลภาคบังคับ ซึ่งสิ่งที่บริษัทเพิ่มเติมในการเปิดเผยข้อมูล นั่นคือ การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ระดับของการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของข้อมูลที่เพิ่มเติมขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่ ความต้องการจากตลาดหลักทรัพย์ และทัศนคติการรับรู้ของผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์อย่างสูงระหว่างต้นทุน และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเปิดเผยข้อมูล (Susilowati et al., 2005) นอกจากนี้ การเปิดเผยข้อมูลโดยผู้บริหารของบริษัทในการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมากกว่าการเปิดเผยข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อแสดงให้ผู้ลงทุนเชื่อมั่นว่าผู้บริหารได้คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของผู้ลงทุน ซึ่งจะทำให้บริษัทเป็นที่ยอมรับจากผู้ลงทุนว่ามีความโปร่งใส และมีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุนมากขึ้น

จากปัญหาที่ประเทศไทยได้ประสบกับวิกฤตเศรษฐกิจทางการเงินครั้งใหญ่ใน พ.ศ. 2540 ซึ่งนอกจากวิกฤตทางการเงินสาเหตุหนึ่งแล้วยังมาจากระบบตรวจสอบและการขาดการบริหารจัดการที่ดีทำให้ข้อมูลภายในที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขาดความโปร่งใสและไม่น่าเชื่อถือ (ศิลปพร ศรีจั่นเพชร, 2551) การบริหารธุรกิจภายใต้การกำกับดูแลกิจการ ได้ถูกนำมาใช้หลังจากประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติทางการเงินที่ทำให้ธุรกิจต้องปิดตัวลงจำนวนมาก ภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศหยุดชะงัก นโยบายการเปิดเสรีทางการเงินในช่วงนั้นเปิดโอกาสธุรกิจเอกชนกู้ยืมเงินจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งจำนวนเงินที่ได้รับมานั้นผู้บริหารกลับไม่ได้นำมาใช้ในการขยายธุรกิจ แต่นำมาใช้ผิดวัตถุประสงค์และขาดความระมัดระวัง โดยไม่สนใจผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้ที่มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารบริหารงานในลักษณะเอื้อประโยชน์ส่วนตน ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการกำกับดูแลกิจการที่ดี Jensen and Meckling (1976) อธิบายปัญหาโดยกำหนดสมมติฐานไว้ว่ามนุษย์ทุกคนย่อมมีแรงผลักดันที่จะทำทุกอย่างเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง สำหรับกรณีดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่าผู้บริหารที่เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นไม่ได้บริหารงานเพื่อสร้างความมั่นคั่งให้กับเจ้าของ แต่จะทำเพื่อผลประโยชน์ของตนเองหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บริษัทต้องมีกลไกการกำกับดูแลกิจการเพื่อช่วยปกป้องผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐบาลได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2544) เพื่อควบคุมดูแลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และกำหนดหน้าที่ของกรรมการบริษัทมหาชนให้มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อบริษัทและในปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลได้ประกาศให้เป็นปีเริ่มต้นแห่งการรณรงค์การมีบรรษัทภิบาลที่ดี และได้จัดตั้งคณะกรรมการบรรษัทภิบาลแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2551) และต่อมาในปี พ.ศ. 2549 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ประกาศหลักการและแนวทางปฏิบัติที่ดีในการกำกับดูแลกิจการต่างๆให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ถือปฏิบัติ ซึ่งอาจทำให้ผู้บริหารบริหารงานให้เป็นไปตามหลักการและแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และตระหนักถึงผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

เครื่องมืออย่างหนึ่งที่สำคัญในการช่วยให้ผู้บริหารสามารถตอบสนองผู้ที่เกี่ยวข้องกลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อคุณภาพของรายงานประจำปี ก็คือ การเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ อย่างไรก็ตามการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งรวมทั้งประเทศไทยยังมีงานวิจัยจำนวนน้อยมาก ปัญหาการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีไม่โปรงใส และไม่เพียงพอที่สะท้อนความเป็นจริงของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในสายตาชาวโลกมาจากผลการศึกษา

ของ Center for International Financial Analysis and Research (CIFAR, 1995) ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 16 จาก 20 อันดับ ซึ่งสรุปว่ามีการเปิดเผยข้อมูลไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ทางการเงิน ประกอบกับผลการศึกษาของ Standard & Poor's and the National University of Singapore (2004) ที่สรุปว่า 50 บริษัทขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องมีการปรับปรุงความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี ซึ่งการขาดการเปิดเผยข้อมูลบริษัทอาจถูกกดดันจากผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกให้เปิดเผยข้อมูลมากขึ้น ปัจจัยสำคัญในการสร้างข้อกำหนดที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลที่ดียังมีข้อสงสัยสำหรับการแก้ปัญหาการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร อีกทั้งในเรื่องของลักษณะธุรกิจก็มีส่วนสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูล เพราะลักษณะธุรกิจที่ต่างกันอาจจะส่งผลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม บริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทยมีปัจจัยหลายๆ ด้านที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นประเภทของอุตสาหกรรม ประเภทของผู้สอบบัญชี และลักษณะของการถือหุ้น งานวิจัยนี้ผู้วิจัยศึกษาการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับหลักการกำกับดูแลกิจการในเรื่องของคณะกรรมการบริษัท เนื่องจากคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนช่วยให้เกิดการบริหารที่ดี มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานและมีส่วนในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อสะท้อนความเป็นจริงของบริษัท ดังนั้นผู้วิจัยจะทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ในแต่ละหัวข้อของคณะกรรมการบริษัทว่ามีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจหรือไม่ เพื่อสามารถใช้เป็นแนวทางการดำเนินธุรกิจในอนาคตได้

คำถามวิจัย

1. บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีหรือไม่ ถ้ามีเปิดเผยอย่างไร
2. มีความแตกต่างต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในกลุ่มธุรกิจที่แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. มีความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจหรือไม่ ถ้ามีในทิศทางใด
4. ลักษณะธุรกิจใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาขอบเขต ลักษณะ และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100
2. เพื่อทดสอบความแตกต่างของลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ
3. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100
4. เพื่อทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับออกเป็น 2 ด้าน คือ ประโยชน์เชิงทฤษฎี และประโยชน์เชิงการนำไปใช้ ดังนี้

ประโยชน์เชิงทฤษฎี

1. เป็นประโยชน์ในการทดสอบทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจว่าสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติในประเทศไทยได้หรือไม่
2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการทำวิจัยต่อไปในอนาคต สำหรับผู้ที่สนใจการศึกษาในแนวทางนี้

ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

1. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อช่วยให้บริษัทสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปวางแผน และปรับปรุงด้านการปฏิบัติงานต่อไปในอนาคต
2. ทำให้ทราบขอบเขต และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ซึ่งจะช่วยให้บริษัทอื่นอาจนำไปเป็นแนวทางเพื่อให้ธุรกิจประสบความสำเร็จมากขึ้น

3. เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ลงทุนสามารถพิจารณาจากการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของคณะกรรมการบริษัท ใช้สำหรับการตัดสินใจลงทุน
4. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากฎระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาขอบเขตการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของกิจการ ทดสอบความแตกต่างของลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปี พ.ศ. 2554-2556 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100

2. ขอบเขตด้านประชากร

ศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ของบริษัทที่ถูกนำมาใช้คำนวณดัชนี SET 100 เนื่องจากเป็นบริษัทที่นักลงทุนสนใจ และเป็นบริษัทที่มูลค่าราคาตลาดสูง การซื้อขายมีสภาพคล่องสูง ซึ่งบริษัทที่ตลาดหลักทรัพย์นำมาใช้คำนวณดัชนี SET 100 มีการปรับปรุงทุกๆ หกเดือน ทำให้บริษัทที่อยู่ใน SET 100 ในแต่ละช่วงเวลาอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น บริษัทที่ใช้ในการศึกษาจะต้องเป็นบริษัทที่อยู่ในช่วงเวลานับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556 และเป็นบริษัทที่มีแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีหรือรายงานประจำปี (แบบ 56-1) ครบถ้วนในช่วงเวลาที่ศึกษา ซึ่งรวมทั้งสิ้น 72 บริษัท แบ่งได้เป็น 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มทรัพยากร กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มบริการ

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2557 – มกราคม พ.ศ. 2558

นิยามศัพท์

คณะกรรมการบริษัท หมายถึง ผู้ทำหน้าที่กำหนดกลยุทธ์ ทิศทาง นโยบาย เป้าหมายและภารกิจของบริษัท รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัท และมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ทำให้บริษัทมีระบบการบริหารและการจัดการที่มีคุณภาพมีผลการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน (บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ, 2557)

การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ หมายถึง การให้ข้อมูลโดยผู้บริหารของบริษัทเกินกว่าความต้องการอยู่นอกเหนือข้อกำหนดเชิงบังคับ เท่ากับเป็นทางเลือกโดยอิสระของบริษัทที่จะเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติม (Meek et al., 1995) เป็นข้อมูลที่เชื่อว่าจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้รายงานประจำปีของบริษัท โดยขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจได้รับผลกระทบต่อบริษัท ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจจะทำให้บริษัทเป็นที่ยอมรับจากนักลงทุนว่ามีความโปร่งใส และมีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุนมากขึ้น (Balachandran and Bliss, 2004)

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีคุณสมบัติของบริษัทจดทะเบียนตามข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการเกี่ยวกับการรับและเพิกถอนหลักทรัพย์จดทะเบียน (เบญจพร โมกขะเวส, 2551) ซึ่งในงานวิจัยนี้เป็นกิจการหรือบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (SET 100)

รายงานประจำปี หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท หรือเป็นรายงานที่ให้ผู้ลงทุนใช้ในการตัดสินใจลงทุน เผยแพร่เกี่ยวกับกิจกรรมขององค์กรในรอบปีงบประมาณที่ผ่านมาแก่บุคคลทั่วไป (บรรณารักษ์และสารสนเทศศาสตร์, 2555) ซึ่งในงานวิจัยนี้ใช้รายงานประจำปี (แบบ 56-1)

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 ซึ่งมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 คณะกรรมการบริษัท

2.2 การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

2.3 ทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5 กรอบแนวคิด

2.1 คณะกรรมการบริษัท

การกำกับดูแลกิจการเป็นเรื่องสำคัญที่ได้รับความสนใจมากจากสาธารณชน หน่วยงาน และผู้บริหารขององค์กร อีกทั้งจะทำให้กิจการมีระบบการบริหารและการจัดการที่มีคุณภาพ รวมถึงมีการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส และมีผลการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน (ศิลปพร ศรีจั่นเพชร, 2555) โดยหนึ่งในห้าของหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี คือ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นหัวข้อที่น่าสนใจและมีความสำคัญมาก เนื่องจาก ASEAN Corporate Governance Scorecard ได้กำหนดเครื่องมือเพื่อใช้วัดระดับการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งเน้นให้น้ำหนักในเรื่องความรับผิดชอบของคณะกรรมการมากที่สุดถึง 40% (ศิลปพร ศรีจั่นเพชร, 2556) อีกทั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2546) ได้ทำการประเมินผลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบข้อสังเกตจากการประเมินผลในหลักการเกี่ยวกับการถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารพบว่าบริษัทมีจำนวนกรรมการอิสระโดยเฉลี่ย 3 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 33.33 ของกรรมการทั้งหมด มีสัดส่วนกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งหมดมีเพียงร้อยละ 48 ส่วนขนาดของคณะกรรมการบริษัทโดยเฉลี่ยเท่ากับ 11 คน ทั้งนี้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการรวมหรือแยกตำแหน่งพบว่าบริษัทที่มีประธานกรรมการเป็นคนละท่านกับกรรมการผู้จัดการมีสูงถึงร้อยละ 87 ของบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด ซึ่งจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ และ

ดูแลให้บริษัทมีระบบงานที่ให้ความเชื่อมั่นได้ว่ากิจกรรมต่างๆ ของบริษัทได้ดำเนินไปในลักษณะที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีจริยธรรม (หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี, 2549)

คณะกรรมการบริษัทซึ่งมีบทบาทสำคัญยิ่งในการควบคุมดูแลการดำเนินงานของผู้บริหารเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของบริษัท อีกทั้งมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นคณะกรรมการบริษัทจึงเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนช่วยในการผลักดันให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยเฉพาะควรเน้นไปที่บทบาท หน้าที่ และโครงสร้างของคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการควรประกอบด้วย กรรมการที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจอย่างเพียงพอ รวมทั้งมีองค์ประกอบของคณะกรรมการที่จะสามารถสร้างกลไกการถ่วงดุลอำนาจภายในได้อย่างเหมาะสม คณะกรรมการมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและกำกับควบคุมดูแลให้ข้อชี้แนะในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งตรวจสอบการทำงานของฝ่ายจัดการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการให้แนวทางการปฏิบัติ โดยคณะกรรมการควรดำเนินงานและควบคุมดูแลการบริหารงานของฝ่ายจัดการเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายด้วยความเป็นธรรม ไม่เอาเปรียบฉ้อโกงหรือคำนึงผลประโยชน์ของตัวเองหรือผู้ถือหุ้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอย่างไม่เป็นธรรม รวมถึงปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน เชื่อถือได้ ทันเวลาและสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้ลงทุนภายนอกสามารถประเมินผลการดำเนินงานและความเสี่ยงได้ และมีหน้าที่รับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นในการที่เสนอรายงานต่อผู้ถือหุ้นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งความรับผิดชอบดังกล่าวต้องอาศัยกฎเกณฑ์และข้อกำหนดที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามคณะกรรมการบริษัทควรปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ด้วยความตั้งใจและมีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

องค์ประกอบคณะกรรมการตามข้อพึงปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียนกำหนดไว้ ได้แก่ กรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานประจำหรือกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท ซึ่งเรียกว่า คณะกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และคณะกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร ซึ่งเป็นกรรมการจากภายนอกที่ไม่ได้มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหรือพนักงานประจำของบริษัทจะประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระ ซึ่งเป็นอิสระจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง ประธานกรรมการเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้นำคณะกรรมการและทำหน้าที่เป็นประธานการประชุม ซึ่งคณะกรรมการเป็นผู้เลือก ควรมาจากกรรมการที่เป็นอิสระ และไม่ควรเป็นบุคคลเดียวกับกรรมการผู้จัดการ เพื่อให้มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการกำกับดูแลและการบริหารงานประจำ

2.2 การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีเป็นหลักการป้องกันผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุนด้วยการให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอและครบถ้วนตามแบบของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาในการประเมินคุณภาพมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอไม่ใช่เฉพาะแค่การเปิดเผยข้อมูลหรือไม่เปิดเผยข้อมูลเท่านั้น แต่หมายถึงความถูกต้องของข้อมูลและระยะเวลาที่เปิดเผยด้วย เพราะการเปิดเผยที่ไม่ถูกต้องจะสร้างความเสียหายกับกลุ่มต่างๆที่เกี่ยวข้องในการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ (จักรวุฒิ ชอบพิเชียร, 2552)

การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจเป็นการเปิดเผยข้อมูลในหลายๆ ด้าน ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางการเงิน การจัดหาเงิน และการลงทุน เช่น การพยากรณ์รายได้และยอดขาย การเปิดเผยเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน ข้อมูลเกี่ยวกับเงินปันผล เป็นต้น โดยมีเป้าหมายหลัก คือ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสู่ตลาดทุน ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจเพื่อส่งสัญญาณให้ตลาดทุนทราบเกี่ยวกับความคาดหวังในอนาคตเรื่องผลการดำเนินงานของบริษัท ส่วนในด้านการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมโดยรวม ทรัพยากรมนุษย์ และนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท เป็นต้น โดยมีเป้าหมายหลัก คือ ต้องการจะสื่อสารข้อมูลข่าวสารไประหว่างองค์กร รัฐบาล หรือกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่น เพื่อแก้ปัญหาที่เป็นประเด็นทางสังคม ซึ่งอาจส่งผลทางอ้อมให้นักลงทุนเกิดความพึงพอใจเช่นกัน (Henderson et al., 2004) ยกตัวอย่างเช่น ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลเพื่อส่งสัญญาณให้สาธารณชนทราบว่าบริษัทให้ความสำคัญในเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยจัดเป็นข่าวในแง่บวก ให้ตลาดทุนทราบว่าบริษัทมีกลยุทธ์ที่จะลดความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม (Blaccionaire and Patten, 1994)

การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่อยู่นอกเหนือข้อกำหนดเชิงบังคับตามพระราชบัญญัติการบัญชี เท่ากับเป็นทางเลือกโดยอิสระของบริษัทที่จะเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลสำหรับการตัดสินใจที่ถูกต้อง (Meek et al., 1995) เป็นการให้ข้อมูลโดยผู้บริหารของบริษัทเกินกว่าความต้องการ เช่น กฎระเบียบคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เชื่อว่าจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้รายงานประจำปีของบริษัท ขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจได้รับผลกระทบโดยบริษัท โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ และโครงสร้างความเป็นเจ้าของ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ข้อมูลที่เปิดเผยไม่ว่า

จะเป็นข้อมูลเชิงกลยุทธ์ ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลการเงิน และข้อมูลการเงิน ควรต้องเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพ นำเสนอข้อมูลที่ครบถ้วน เชื่อถือได้ เข้าใจง่าย และมีการกระทำอย่างสม่ำเสมอ

2.3 ทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย

กิจการในประเทศไทย คณะกรรมการบริษัทจะมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานของกิจการและเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลเกิดจากแรงผลักดันจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนั้นในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ อาจมีแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญสามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่หลายทฤษฎีด้วยกัน แต่อย่างไรก็ตามจากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าทฤษฎีที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้เด่นชัดที่สุดมี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) และทฤษฎีการส่งสัญญาณ (Signalling Theory) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory)

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) เป็นทฤษฎีที่เน้นการคำนึงถึงและความเข้าใจของผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม หลักการหรือการตีความขององค์ประกอบของผู้มีส่วนได้เสียจะขึ้นอยู่กับลักษณะของบริษัทเป็นหลัก และเป็นการประยุกต์ใช้เพื่อให้เหมาะสมในแต่ละองค์กรหรือแต่ละสถานการณ์ (ทฤษฎีบรรษัทภิบาล, 2556) ผู้มีส่วนได้เสียถือเป็นตัวแทนที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมที่สำคัญขององค์กร ผู้บริหารต้องสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนได้เสีย (Freeman, 1984) ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียนั้น ได้แก่ ผู้ถือหุ้น หรือผู้ลงทุน และยังครอบคลุมถึงเจ้าหนี้ ลูกค้า ผู้แข่งขัน พนักงาน สื่อ ชุมชน หน่วยงาน โดยองค์กรต้องวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรอย่างถูกต้องและครบถ้วน เพราะการที่บริษัทจะสามารถดำรงอยู่ได้และมีความยั่งยืนก็ขึ้นอยู่กับผู้มีส่วนได้เสียและบริษัทเป็นผู้กำหนดเอง โดยทฤษฎีนี้สามารถนำมาอธิบายถึงความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ โดยธุรกิจต้องตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย และวิธีที่จะตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย ได้คือ การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ตามแนวคิดทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (สิรินทร์ ศรีมงคลพิทักษ์, 2554, น.7)

ดังนั้น ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย จึงถูกนำมาใช้ในการการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นการอธิบายถึงขอบเขต ลักษณะ และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปี ทดสอบความแตกต่างของลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการ

เปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ เพื่อแสดงให้ผู้มีส่วนได้เสียเห็นว่าบริษัทให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้เสียอย่างจริงจังโดยการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ทำให้บริษัทอยู่รอดในสังคมอย่างยั่งยืน

2.3.2 ทฤษฎีการส่งสัญญาณ (Signalling Theory)

ทฤษฎีการส่งสัญญาณ (Signalling Theory) เป็นทฤษฎีที่นักลงทุนควรศึกษาถึงพฤติกรรมที่บริษัทหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ส่งสัญญาณให้กับผู้ถือหุ้นรายย่อย Connelly (2011) พบว่าทฤษฎีการส่งสัญญาณจะเป็นประโยชน์สำหรับการอธิบายพฤติกรรมเมื่อทั้งสองฝ่ายมีการเข้าถึงข้อมูลที่แตกต่างกัน ดังนั้น ทฤษฎีการส่งสัญญาณถือเป็นตำแหน่งที่โดดเด่นในความหลากหลายของการจัดการ รวมถึงการจัดการเชิงกลยุทธ์ ที่ผ่านมาการใช้ทฤษฎีการส่งสัญญาณได้รับแรงผลักดันจากบริษัทในการนำไปใช้แก้ปัญหาขององค์กร ทฤษฎีการส่งสัญญาณจะขึ้นอยู่กับกรณีที่ไม่มีข้อมูลภายใต้ความไม่สมดุล ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียจะถือว่าเป็นสิ่งที่เลวร้ายที่สุด (Milgrom, 1981) โดยทฤษฎีการส่งสัญญาณแสดงให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้เสียใช้ประเด็นต่างๆ ของบริษัทในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจเพื่อที่จะสรุปผลเกี่ยวกับความตั้งใจหรือการกระทำของบริษัท (Srivastava และ Lurie, 2001) เช่น การใช้ทฤษฎีการส่งสัญญาณในการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมบริษัทจะทำหน้าที่ส่งสัญญาณที่ดีเพราะจะช่วยลดความไม่สมดุลข้อมูล โดยทฤษฎีนี้ทำนายว่าการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอาจจะเป็นความพยายามที่จะส่งสัญญาณค่านิยมที่เกี่ยวกับประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัท

ดังนั้น ทฤษฎีการส่งสัญญาณ จึงถูกนำมาใช้ในการการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ซึ่งในการเผชิญกับความไม่สมดุลข้อมูล การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ เป็นวิธีการหนึ่งที่คณะกรรมการบริษัทสามารถสื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสียให้ทราบว่าบริษัทให้ความสำคัญต่อสิ่งที่มีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างจริงจัง โดยแสดงถึงความตั้งใจของผู้บริหารในการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัท

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีต งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ มีดังนี้

กิตติชัย เสริมสุวิทยวงศ์ (2548) ได้ศึกษาถึงกลไกควบคุมตามหลักการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มิใช่สถาบันการเงินปี พ.ศ. 2546 จำนวน 285 บริษัท โดยแบ่งแยกกลไกในการกำกับดูแลกิจการออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ระดับการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการ สัดส่วนของกรรมการอิสระ การควบ

รวมตำแหน่งของกรรมการบริหาร และสัดส่วนของกรรมการที่เป็นเครือญาติ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทรัพยากรและพลังงานมีการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการครบถ้วนมากที่สุด ขณะที่บริษัทในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการน้อยที่สุด อีกทั้งพบว่าการที่กรรมการมีลักษณะเป็นเครือญาติมีอิทธิพลในทางลบต่อผลการดำเนินงาน ส่วนสัดส่วนของระดับการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ สัดส่วนของกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริษัท และการควบรวมตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้บริหารไม่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ขนาดของบริษัทมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน

จักรวุฒิ ชอบพิเชียร (2552ก) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเฉพาะของธุรกิจ คุณภาพของคณะกรรมการบริษัท โครงสร้างความเป็นเจ้าของ และระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2548 และ ปี พ.ศ. 2549 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับผลสำเร็จจากการดำเนินงานของธุรกิจและลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับโครงสร้างของธุรกิจกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างดัชนีชี้วัดคุณภาพของคณะกรรมการบริษัทกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกผู้ซึ่งมีการควบคุมผู้ถือหุ้นกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ และมีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างประธานกรรมการบริหารผู้ซึ่งมีความเข้มข้นการเป็นเจ้าของในระดับสูงและผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกผู้ซึ่งเป็นสมาชิกครอบครัวกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกผู้ซึ่งมีการควบคุมผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดคุณภาพของคณะกรรมการบริษัทกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ และผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกผู้ซึ่งมีการควบคุมผู้ถือหุ้นมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเชิงคุณภาพของคณะกรรมการบริษัทกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ และผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกผู้ซึ่งเป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเชิงคุณภาพของความรู้ด้านการบัญชีของคณะกรรมการตรวจสอบกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ

จักรวุฒิ ชอบพิเชียร (2552ข) ศึกษาผลกระทบของการดำเนินธุรกิจเป็นกลุ่มบริษัทในเครือที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบเจาะจง ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 389 บริษัท เป็นบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ปี พ.ศ. 2549 แบ่งตามกลุ่มอุตสาหกรรม ผลการวิจัย พบว่าขนาดของคณะกรรมการบริษัท อัตราส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารและบริษัทมีการจัดตั้งสำนักงานตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ

ระดับการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ ในทางตรงข้ามกันอัตราส่วนของสมาชิกครอบครัว อัตราส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และอัตราส่วนของกรรมการตรวจสอบที่เป็นอิสระ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ลักษณะของการดำเนินธุรกิจเป็นกลุ่มบริษัทในเครือร่วมกับขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบและการจัดตั้งสำนักงานตรวจสอบภายในสามารถช่วยการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมของธุรกิจเพิ่มขึ้น

นฤมล สิทธิเดช (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2554 จำนวน 220 บริษัท โดยเก็บรวมรวมจากรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และใช้รูปแบบของการนับคำในการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรและพลังงานมีการปริมาณการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด บริษัทที่มีการถือครองหุ้นโดยภาครัฐบาลมีปริมาณการรายงานข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีการถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยเอกชน และแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี Big 4 มากกว่าสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4 ซึ่งสำนักงานสอบบัญชี Big 4 มักถูกคาดหวังว่าจะมีการให้บริการที่มีคุณภาพเพราะต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากการถูกฟ้องร้อง หากมีการจัดทำรายงานออกมาไม่ครบถ้วนตามความต้องการของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์หรือหน่วยงานต่างๆ ที่มีการกำกับดูแล

เบญจพร โมกขะเวส (2551) ศึกษาลักษณะของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำการศึกษาบริษัทสำหรับปี พ.ศ. 2549 จำนวน 412 บริษัท ผลการศึกษาพบว่าลักษณะการบริหารและโครงสร้างของคณะกรรมการบริษัทมีการแยกบทบาทของประธานกรรมการและประธานกรรมการบริหารอยู่ในระดับคุณภาพต่ำ มีหน่วยงานตรวจสอบภายในแยกเป็นหน่วยงานหนึ่งของบริษัทอยู่ในระดับคุณภาพสูง ประธานกรรมการตรวจสอบเป็นกรรมการอิสระอยู่ในระดับคุณภาพสูงมากและประธานอนุกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นกรรมการอิสระอยู่ในระดับคุณภาพต่ำมาก ลักษณะของผู้ถือหุ้นพบว่าร้อยละของจำนวนหุ้นที่ถือโดยประธานกรรมการบริหารและครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกผู้ซึ่งไม่เป็นกรรมการที่เป็นผู้บริหารมีจำนวนบริษัทน้อยกว่าผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกผู้ซึ่งเป็นกรรมการที่เป็นผู้บริหาร ลักษณะการบริหารและโครงสร้างของคณะกรรมการบริษัทไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ลักษณะของผู้ถือหุ้นพบว่าผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกที่มีการควบคุมความเป็นเจ้าของมีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) ทดสอบความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทขนาดใหญ่ 50 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในปี พ.ศ. 2553 เป็นกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยการนับคำของข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี ผลการศึกษาพบว่าบริษัทร้อยละ 96 มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ประเภทของเจ้าของกิจการ และปัจจัยของชนิดอุตสาหกรรมมีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท โดยพบว่าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร สินค้าอุตสาหกรรม และทรัพยากร ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูง ในขณะที่อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง การเงิน บริการ และเทคโนโลยี ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำ อย่างไรก็ตามขนาดของบริษัท ประเทศของผู้ก่อตั้งกิจการ ลักษณะผู้สอบบัญชี ประเภทธุรกิจ อายุกิจการ ความเสี่ยงทางการเงิน และความสามารถในการทำกำไรไม่มีผลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

สิทธร ภูมิวัฒน์ (2553) ศึกษากลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ส่งผลหรือมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2548 ถึง พ.ศ. 2551 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 100 บริษัท โดยเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ และเก็บข้อมูลแบบ Checklist ผลการศึกษาพบว่า การแยกกันของประธานและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการทั้งคณะ อำนาจควบคุมบริษัทของฝ่ายบริหารขนาดของบริษัทและประสิทธิภาพการทำกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ โดยสามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 24.3 แสดงให้เห็นว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 100 บริษัทที่มีปัจจัยด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี คือ การแยกกันของประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการใหญ่ประกอบกับการที่กรรมการตรวจสอบทั้งคณะมีความเป็นอิสระในการควบคุมดูแลรายงานต่างๆ และฝ่ายบริหารเป็นผู้มีอำนาจควบคุมจะทำให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจเพิ่มขึ้น โดยที่ขนาดบริษัทและความสามารถในการทำกำไรแสดงถึงความสามารถในการบริหารจัดการของบริษัทอันนำมาซึ่งทรัพยากรที่พอเพียงต่อการเปิดเผยข้อมูลและแรงกระตุ้นจากผลประโยชน์ในการแสดงผลประกอบการที่ดีของบริษัท

อลิศรา ผลาวรรณ์ (2547) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะต่างๆ ของบริษัท ได้แก่ ขนาดขององค์กร โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างการเป็นเจ้าของ การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ อายุการดำเนินงาน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องทางการเงิน และประเภทของผู้สอบบัญชีกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาด

หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 175 บริษัท โดยยกเว้นบริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มกิจการที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการและกลุ่มอื่นๆ เก็บข้อมูลปี พ.ศ. 2545 ระดับการเปิดเผยข้อมูลวัดมูลค่าจากการประเมินความครอบคลุมในรายละเอียดของการเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 และรายงานประจำปี โดยใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลแสดงระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละบริษัท นอกจากนี้ได้ศึกษาความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ในการศึกษานี้แยกประเภทการเปิดเผยข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท คือ การเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่า บริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับในระดับที่ค่อนข้างสูง แต่บริษัทมีความสมัครใจที่จะเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ เพิ่มเติมอยู่ในระดับต่ำ โดยขนาดของบริษัทและประเภทของผู้สอบบัญชีเป็นคุณลักษณะที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล แต่การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ อายุการดำเนินงาน และสภาพคล่องทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล นอกจากนี้ จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการเปิดเผยข้อมูลในแต่ละอุตสาหกรรม พบว่าบริษัทในแต่ละอุตสาหกรรมมีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับในระดับที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยพบว่า กลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในระดับที่ค่อนข้างสูงและแตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญ

Akhtaruddin et al. (2009) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการกำกับดูแลกิจการและระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในประเทศมาเลเซียในปี ค.ศ. 2002 จำนวน 105 บริษัท กระจายตัวอย่างแบ่งตามอุตสาหกรรม โดยตัวแปรการกำกับดูแลได้แก่ ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่เป็นผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นภายนอก การควบคุมของครอบครัว และขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ วิธีการวิจัยใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจรวม (TVDX) ซึ่งคำนวณเป็นอัตราส่วนของคะแนนการเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดกับคะแนนการเปิดเผยข้อมูลรวมที่เป็นไปได้สูงสุด ซึ่งเก็บคะแนนโดย หากมีการเปิดเผยในรายงานประจำปีคะแนนเป็น 1 หากยังไม่ได้เปิดเผย คะแนนเป็น 0 ผลที่ได้จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการที่มีขนาดใหญ่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจมากขึ้น มีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการควบคุมโดยสมาชิกครอบครัวและระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจอย่างมีนัยสำคัญ ชี้ให้เห็นว่าบริษัทที่ควบคุมโดยครอบครัวมีแรงจูงใจน้อยหรือไม่มีเลยที่จะเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างปริมาณผู้ถือหุ้นภายนอกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ จำนวนสมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ

Akhtaruddin and Haron (2010) มีวัตถุประสงค์ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างความเป็นเจ้าของคณะกรรมการ ประสิทธิภาพคณะกรรมการตรวจสอบในแง่ของสัดส่วนของกรรมการอิสระที่ไม่เป็นผู้บริหาร และสมาชิกผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัท จำนวน 124 บริษัทที่จดทะเบียนในมาเลเซีย เพื่อศึกษาความแตกต่างในลักษณะการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน ผลการศึกษาบ่งชี้ถึงโครงสร้างความเป็นเจ้าของของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับการลดระดับของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ผลที่ได้มีความสอดคล้องกับความคิดที่ว่าโครงสร้างความเป็นเจ้าของของคณะกรรมการทำให้ค่าใช้จ่ายหน่วยงานเพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากความไม่สมดุลระหว่างผู้บริหารบริษัทและนักลงทุนภายนอก มีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างโครงสร้างความเป็นเจ้าของคณะกรรมการและการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัท อย่างไรก็ตามความอ่อนแอของบริษัททำให้สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระที่ไม่เป็นผู้บริหารในคณะกรรมการตรวจสอบสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่ากรรมการอิสระที่ไม่เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจในองค์กร

Baek et al. (2005) ศึกษาความสัมพันธ์ของการที่เจ้าของเป็นผู้บริหารจัดการ การกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ กลุ่มตัวอย่าง 374 บริษัทที่จดทะเบียนใน Standard & Poor 500 วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2543 ผลการวิจัยพบว่าระดับความเป็นเจ้าของในการบริหารส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท และพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างระดับของความเป็นเจ้าของการบริหารจัดการและระดับของการตัดสินใจเปิดเผยข้อมูลสำหรับบริษัทที่มีความเป็นเจ้าของในการบริหารระดับต่ำ นอกจากนี้บริษัทที่มีเปอร์เซ็นต์กรรมการภายนอกที่สูงจะทำให้การเปิดเผยของคณะกรรมการและการจัดการประมวลผลข้อมูลของการตัดสินใจการเปิดเผยข้อมูลที่มากขึ้น และยังพบว่าบริษัทที่มีการควบรวมและการซื้อกิจการระดับสูงในอุตสาหกรรมมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลโครงสร้างความเป็นเจ้าของและนักลงทุนสัมพันธ์

Chau and Gray (2010) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจและระดับของความเป็นเจ้าของในครอบครัวและความเป็นอิสระของคณะกรรมการ รวมทั้งอิทธิพลของประธานกรรมการอิสระในการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ โดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมสำหรับบริษัทจดทะเบียน 273 บริษัทในฮ่องกงของปี ค.ศ. 2002 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการถือหุ้นของครอบครัวมีระดับปานกลางถึงระดับต่ำ (ร้อยละ 25 หรือน้อยกว่า) การรวมกันของผลประโยชน์เป็นที่โดดเด่นและขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจค่อนข้างต่ำ ซึ่งหากสัดส่วนการถือหุ้นของครอบครัวมีระดับที่สูงขึ้น (มากกว่าร้อยละ25) มีผลต่อการตั้งมั่นการปกครองและมีความเกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจที่สูงขึ้น นอกจากนี้ผลแสดงให้เห็นว่าการแต่งตั้งประธานกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับของการเปิดเผย

ข้อมูลโดยสมัครใจ ที่สำคัญที่สุดคือการแต่งตั้งประธานกรรมการอิสระปรากฏขึ้นเพื่อลดอิทธิพลของความเป็นเจ้าของในครอบครัวในการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ในขณะที่ขอบเขตกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่เป็นอิสระได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ

Cheng and Courtenay (2006) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจสอบคณะกรรมการและระดับของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ของ 104 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ ในปี ค.ศ. 2000 โดยใช้ตัวชี้วัดโดยตรงของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (DSCORE) ซึ่งเป็นดัชนีที่บริษัทสร้างขึ้นเองเพื่อตรวจสอบกับการเปิดเผยตามความสมัครใจ ผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่มีสัดส่วนของกรรมการอิสระในคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจในระดับที่สูงขึ้น แม้ว่าขนาดของคณะกรรมการและการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการจะไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ แต่คณะกรรมการอิสระที่มีสัดส่วนขนาดใหญ่จะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจมากกว่าบริษัทที่มีกรรมการอิสระในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราจะพบว่าการปรากฏตัวของกลไกการกำกับดูแลภายนอก สภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบที่จะช่วยเพิ่มความแข็งแรงของความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระและระดับของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจเป็นอย่างดีซึ่งเป็นความสัมพันธ์โดยใช้พื้นฐานของการเปิดเผยตามมาตรฐานมากกว่าใช้พื้นฐานของความสมัครใจ

Choi (1999) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะต่างๆของบริษัทที่มีคุณภาพกับปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศเกาหลี จำนวน 64 บริษัท ในปี ค.ศ. 1997 โดยใช้รายงานทางการเงินครึ่งปี และวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์ทางสถิติ ผลการศึกษาพบว่า ประเภทของอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์ทั้งคุณภาพและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลบริษัทอย่างมีนัยสำคัญแบ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูงและกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมต่ำ โดยพบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร สินค้าอุตสาหกรรม และทรัพยากร ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูง ในขณะที่อุตสาหกรรมบริการ และเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำ อีกทั้งพบว่าขนาดขององค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเปิดเผย แต่ขนาดของบริษัทตรวจสอบมีความสัมพันธ์ทางลบซึ่งขัดแย้งกับความหมายของทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย

Donnelly and Mulcahy (2008) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจในไอร์แลนด์ ปี ค.ศ. 2002 จำนวน 51 บริษัท โดยใช้ดัชนีคะแนนการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างสัดส่วนของ

หุ้นที่ถือโดยผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารกับขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ บริษัทที่กรรมการบริหารเป็นประธานกรรมการมีการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจน้อยกว่าบริษัทอื่นๆ และบริษัทที่มีคณะกรรมการที่เป็นอิสระมากมีในการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจมากกว่าบริษัทที่มีคณะกรรมการที่เป็นอิสระน้อย

Eng and Mak (2003) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างการเป็นเจ้าของและโครงสร้างคณะกรรมการที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจ โดยเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี 1995 มีการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ (DSCORE) ซึ่งสร้างจากการจัดอันดับของระดับการเปิดเผยข้อมูลที่ขึ้นอยู่กับปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจที่ได้รับในรายงานประจำปีบริษัท โดยระดับการเปิดเผยข้อมูลอยู่บนพื้นฐานของปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของข้อมูลเชิงกลยุทธ์ที่ไม่ใช่ทางการเงินและการเงิน ตัวอย่างจำนวน 158 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ ผลการศึกษาพบว่า กิจการที่มีโครงสร้างการเป็นเจ้าของโดยคณะกรรมการและผู้บริหารที่มีระดับต่ำ โครงสร้างการเป็นเจ้าของหลักโดยรัฐบาล และประเภทของสำนักงานสอบบัญชี เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล ส่วนผู้ถือหุ้นหลักที่มากกว่าร้อยละ 5 ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูล และการเพิ่มขึ้นของคณะกรรมการบริษัทภายนอกทำให้การเปิดเผยข้อมูลลดน้อยลง เนื่องจากเพิ่มความเป็นอิสระของคณะกรรมการ

Gul and Leung (2004) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างความเป็นผู้นำคณะกรรมการในแง่ของการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ สัดส่วนของผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกและการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัท โดยศึกษาจากบริษัทในประเทศฮ่องกงจำนวน 385 บริษัท ในปี ค.ศ. 1996 ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการรวมตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการกับระดับการเปิดเผยข้อมูล การรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการส่งผลให้มีระดับการเปิดเผยข้อมูลน้อย และพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างสัดส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกกับการเปิดเผยข้อมูล

Haniffa and Cooke (2002) ตรวจสอบความสำคัญของการกำกับดูแลที่แตกต่างกันขององค์กรและวัฒนธรรม เป็นลักษณะนอกเหนือไปจากปัจจัยเฉพาะที่เป็นไปได้ของการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มาเลเซีย ตัวอย่างรายงานประจำปี 167 บริษัท ที่ตีพิมพ์รายงานประจำปีในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 1995 โดยใช้สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากคู่มือประจำปีบริษัท ผลที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยระบุอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับร้อยละ 5 ของสองตัวแปร ได้แก่ ตำแหน่งประธานซึ่งเป็น

กรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหารและการปกครองของสมาชิกในครอบครัวกับขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ซึ่งจากผลการศึกษาเมื่อสมาชิกในครอบครัวดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่ลดลง และแสดงให้เห็นว่าหากประธานไม่เป็นผู้บริหารจะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับประโยชน์มากขึ้นซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการกำกับดูแลกิจการที่ดี การค้นพบนี้มีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายการกำกับดูแลกิจการโดยสถาบันบรรษัทภิบาลในมาเลเซีย ปัจจัยหนึ่งของทางวัฒนธรรม คือ สัดส่วนของกรรมการมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับร้อยละ 5 โดยมีขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจบอกว่ารัฐบาลให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมเพื่อเรียกร้องการตอบสนองที่เป็นความลับจากผู้ที่รู้สึกว่าถูกคุกคาม

Ho and Wong (2001) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการและขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจในประเทศฮ่องกง จำนวน 98 บริษัท ในปี ค.ศ. 1998 โดยใช้ดัชนีการเปิดเผยแบบถ่วงน้ำหนักสำหรับการวัดการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (RDI) เป็นอัตราส่วนของคะแนนการเปิดเผยข้อมูลที่แน่นอนกับคะแนนรวมสูงสุดที่เป็นไปได้ คะแนนเปิดเผยแน่นอนสำหรับแต่ละบริษัท เป็นจำนวนรวมของรายการแต่ละรายการที่เปิดเผยความสมัครใจในรายงานประจำปี ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ร้อยละของสมาชิกครอบครัวในคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ หากว่าสัดส่วนสมาชิกครอบครัวที่อยู่ในคณะกรรมการสูงจะทำให้ระดับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจต่ำ นอกจากนี้ผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนกรรมการอิสระและการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ

Hossain, Perera and Rahman (1995) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเฉพาะของบริษัทและระดับการเปิดเผยตามความสมัครใจทั่วไปของข้อมูลทางบัญชีโดยบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นนิวซีแลนด์ ปี ค.ศ. 1991 จำนวน 55 บริษัท โดยวัดจากคะแนนการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ในการศึกษานี้ตรวจสอบขนาดของบริษัท การใช้ประโยชน์ สินทรัพย์ สำนักงานสอบบัญชีและสถานะต่างประเทศ ผลจากการศึกษาพบว่าขนาดของบริษัท สถานะต่างประเทศ และการใช้ประโยชน์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ในทางตรงกันข้ามสินทรัพย์และสำนักงานสอบบัญชีเป็นตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญ

Leung and Horwitz (2004) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจในส่วนงานมาตรฐานขั้นต่ำเพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบความสัมพันธ์กับโครงสร้างความเป็นเจ้าของและองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทในฮ่องกง ปี ค.ศ. 1996 จำนวน 376 บริษัท ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างความเป็นเจ้าของคณะกรรมการมีความเข้มข้นสูงอธิบายขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจในระดับต่ำ และการมีส่วนร่วมของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารในสัดส่วนที่สูงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ คือช่วยเพิ่มการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจมากขึ้น ผลลัพธ์เหล่านี้มีความหมายสำหรับผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงการกำกับดูแลและความโปร่งใส

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตของการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อจัดการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของคณะกรรมการบริษัท เพื่อผู้มีส่วนได้เสียสามารถประเมินบทบาทและพฤติกรรมของคณะกรรมการบริษัทรวมถึงภาพลักษณ์ของบริษัท ดังนั้นบริษัทจึงตอบสนองต่อแรงกดดันของสังคมและผู้มีส่วนได้เสียโดยการเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้มีส่วนได้เสียมากขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของคณะกรรมการบริษัท และเป็นการวัดความสัมพันธ์ของคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจที่ส่งผลต่อบริษัทในระยะยาว

2.5 กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 ระหว่างปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556 ดังกรอบแนวคิดนี้

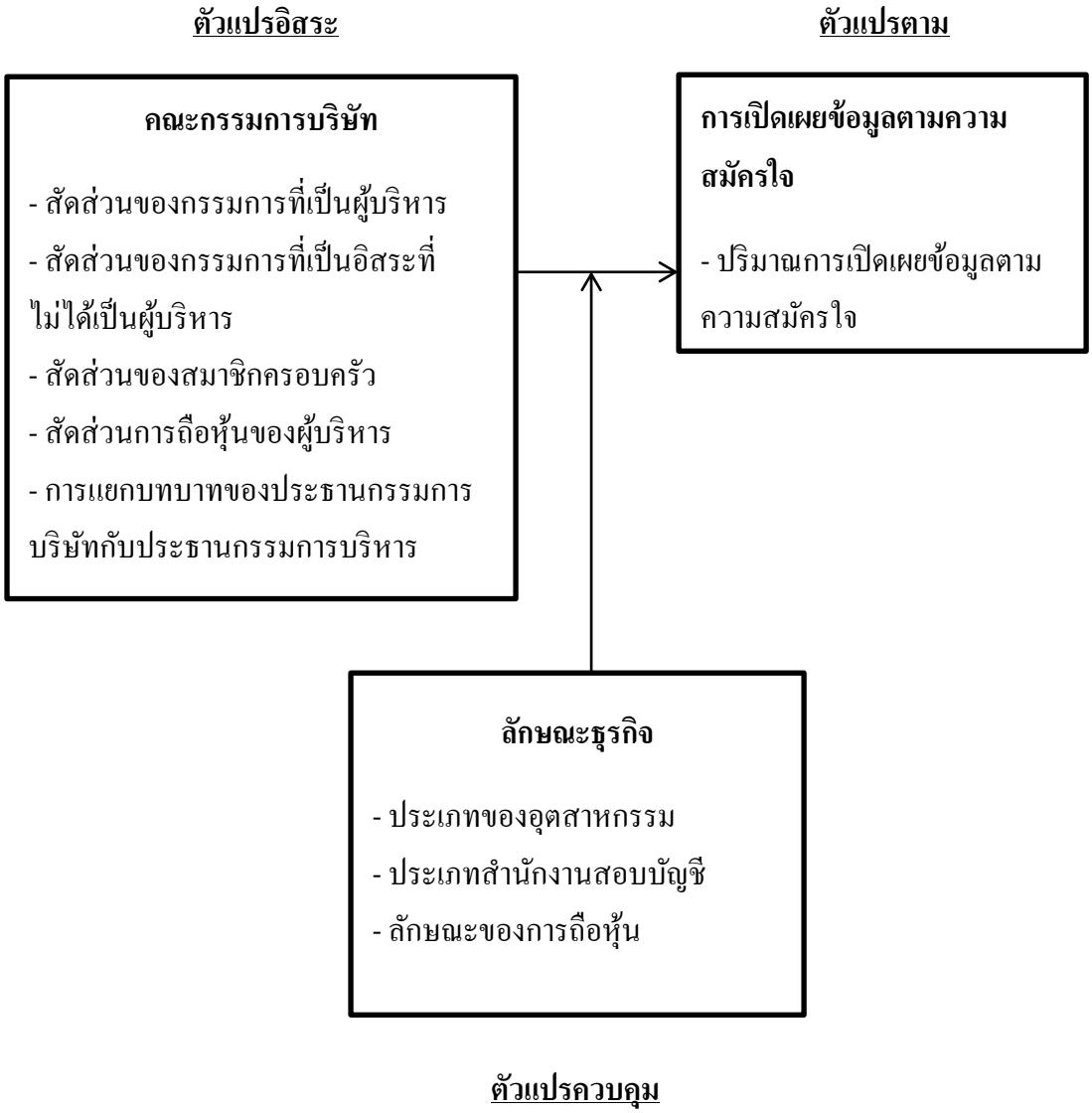

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 โดยศึกษาในปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556 จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ในรายงานประจำปี (แบบ 56-1) และค้นคว้าเพิ่มเติมจากงานวิจัย บทความ เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

3.1 สมมติฐานงานวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 สมมติฐานงานวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีหรือไม่ ถ้ามีเปิดเผยอย่างไร มีความแตกต่างต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในกลุ่มธุรกิจที่แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร มีความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจหรือไม่ ถ้ามีในทิศทางใด และลักษณะธุรกิจใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยมีตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 ดังนี้

3.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมีผลต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูล คือ การเปิดเผยข้อมูลเป็นการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ที่มาจากคณะกรรมการบริษัท จากงานวิจัยในอดีต จักรวุฒิ ชอบพิเชียร (2552ข) พบว่าอัตราส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมอย่างมีนัยสำคัญและสนับสนุนว่าบริษัทที่มีสัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหารที่สูงกว่ามีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ Donnelly and Mulcahy (2008) ที่พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างสัดส่วนของผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารกับขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ และงานของ Eng and Mak (2003) ที่พบว่าการที่เจ้าของบริหารมีสัดส่วนลดลงมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นอัตราส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้จึงทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหารที่เป็นสมาชิกในคณะกรรมการบริษัทและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจโดยตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า

H 1 : มีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างสัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหารที่เป็นสมาชิกในคณะกรรมการบริษัทและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100

จากงานวิจัยในอดีตองค์ประกอบคณะกรรมการมีส่วนสำคัญอันดับแรกต่อบทบาทในการควบคุมการดำเนินงานของผู้บริหารในองค์กร ซึ่งการศึกษาของ Cheng and Courtenay (2005) ที่พบว่า คณะกรรมการอิสระที่ไม่เป็นผู้บริหารที่มีสัดส่วนขนาดใหญ่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Leung and Horwitz (2004) พบว่าการมีส่วนร่วมของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารในสัดส่วนสูงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ และ Akhtaruddin and Haron (2010) แสดงให้เห็นว่า กรรมการอิสระที่ไม่เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจในองค์กร อย่างไรก็ตามการศึกษาของ Eng and Mak (2003) ได้ทำการวัดค่าโดยตรงของการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ถูกบังคับพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบกับเปอร์เซ็นต์ของคณะกรรมการที่เป็นอิสระ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารในคณะกรรมการบริษัทและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า

H 2 : มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างสัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารในคณะกรรมการบริษัทและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100

จากงานวิจัยในอดีตการศึกษาของ Ho and Wong (2001) พบว่า ร้อยละของสมาชิกครอบครัวในคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ หากว่าสัดส่วนสมาชิกครอบครัวที่อยู่ในคณะกรรมการสูงจะทำให้ระดับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างโครงสร้างความเป็นเจ้าของที่เป็นสมาชิกครอบครัวกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ (Akhtaruddin et al.,

2009; จักรวุฒิ ชอบพิเชียร, 2552) อย่างไรก็ตามมีงานวิจัยของ Chau and Gray (2010) แสดงให้เห็นว่าการถือหุ้นของครอบครัวมีระดับปานกลางถึงระดับต่ำ (ร้อยละ 25 หรือน้อยกว่า) การรวมกันของผลประโยชน์เป็นที่โดดเด่นและขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจค่อนข้างต่ำ แต่หากสัดส่วนการถือหุ้นของครอบครัวมีระดับที่สูงขึ้น (มากกว่าร้อยละ 25) มีผลต่อการตั้งมั่นการปกครองและมีความเกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจที่สูงขึ้น ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนสมาชิกครอบครัวในคณะกรรมการบริษัทและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า

H 3 : มีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างสัดส่วนสมาชิกครอบครัวในคณะกรรมการบริษัทและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100

องค์ประกอบของคณะกรรมการเป็นผลสะท้อนมาจากโครงสร้างความเป็นเจ้าของ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริษัทที่ผู้บริหารมีหุ้นในระดับสูงจะใช้สิทธิในการออกเสียงในฐานะเป็นเจ้าของ เพื่อไม่แต่งตั้งกรรมการที่เป็นอิสระจากภายนอกเป็นสมาชิกในคณะกรรมการบริษัท จากงานวิจัยในอดีตการศึกษาของ เบญจพร โมกขะเวส (2551) พบว่าจำนวนหุ้นที่ถือโดยประธานกรรมการบริหารและครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ และผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกซึ่งไม่เป็นกรรมการที่เป็นผู้บริหารมีจำนวนน้อยกว่าผู้ถือหุ้นรายใหญ่อันดับแรกซึ่งเป็นกรรมการที่เป็นผู้บริหาร ดังนั้น บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีฝ่ายบริหารเป็นผู้มีอำนาจควบคุมจากสัดส่วนการถือหุ้นบริษัทน่าจะส่งผลให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และการศึกษาของจักรวุฒิ ชอบพิเชียร(2552ก) มีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างประธานกรรมการบริหารผู้ซึ่งมีความเข้มข้นการเป็นเจ้าของในระดับสูงกับระดับการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ และ Donnelly and Mulcahy (2008) ที่พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างสัดส่วนของหุ้นที่ถือโดยผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารกับขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารในจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัทและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า

H 4 : มีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างสัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารในจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัทและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100

ในประเทศไทยการแยกกันของตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการใหญ่ของบริษัทมีอยู่พอสมควรและในการทำเช่นนี้จะส่งผลดีในแง่ของการตรวจสอบและการถ่วงดุลอำนาจ ซึ่งจากงานวิจัยในอดีต จักรวุฒิ ชอบพิเชียร (2552ก) พบว่าการแยกบทบาทของ

ประธานกรรมการบริษัทและประธานกรรมการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธร ภูมิวัฒน์ (2553) พบว่า การแยกกันของประธานและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการทั้งคณะ อำนาจควบคุมบริษัทของฝ่ายบริหารว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และ Gul and Leung (2004) ที่พบว่าการควบรวมตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการโดยคนคนเดียวส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลในทางลบ แต่อย่างไรก็ตามมีบางงานวิจัยพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งซีอีโอและประธานกรรมการบริษัทที่อยู่ในบุคคลคนเดียวกันกับการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ (Ho and Wong, 2001; Haniffa and Cooke, 2002) ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า

H 5 : มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100

3.1.2 ประเภทของอุตสาหกรรม

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตพบว่า การแบ่งประเภทของอุตสาหกรรมจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูงและกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมต่ำ โดยพบว่าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร สินค้าอุตสาหกรรม และทรัพยากร ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูง ในขณะที่อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง การเงิน บริการ และเทคโนโลยี ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำ (Choi, 1999; มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) อีกทั้งงานวิจัยของอลิศรา ผลาวรรณ์ (2547) พบว่ากลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในระดับที่ค่อนข้างสูงและแตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติชัย เสริมสุวิทยวงศ์ (2548) ที่พบว่าบริษัทในกลุ่มทรัพยากรและพลังงานมีการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการครบถ้วนมากที่สุด ขณะที่บริษัทในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการน้อยที่สุด ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H 6 : กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูงมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 มากกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมต่ำ

3.1.3 ประเภทสำนักงานสอบบัญชี

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้กำหนดให้ประเภทสำนักงานสอบบัญชีเป็นปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ซึ่งวัดจากประเภทสำนักงานสอบบัญชีที่ทำการตรวจสอบองค์กรว่าเป็นสำนักงานสอบบัญชีที่เป็น Big 4 ซึ่งประกอบด้วยบริษัท เคพีเอ็มจี ออดิท (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัทดีลอยท์ ทู้ชโธมัทสุ ไชยยศ จำกัด, บริษัท ไพร้ซวอเตอร์เฮาส์ คูเปอร์ส เอบีเอเอส จำกัดและบริษัท สำนักงานเอินส์ท แอนด์ ยัง จำกัด หรือสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4 ซึ่งผลการวิจัยในอดีตพบว่า การเลือกสำนักงานสอบบัญชีภายนอกมีผลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูล ประเภทของผู้สอบบัญชีเป็นคุณลักษณะที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล (อลิศรา ผลาวรรณ์, 2547) และบริษัทส่วนใหญ่เลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี Big 4 มากกว่าสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4 เพราะสำนักงานสอบบัญชี Big 4 มักถูกคาดหวังว่าจะมีการให้บริการที่มีคุณภาพ เพราะต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากการถูกฟ้องร้อง หากมีการจัดทำรายงานออกมาไม่ครบถ้วนจึงมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลมากกว่ากิจการที่ไม่ได้ถูกตรวจสอบโดยสำนักงานบัญชีดังกล่าว (นฤมล สิทธิเดช, 2555) อย่างไรก็ตามมีงานวิจัยของ Hossain, Perera and Rahman (1995) พบว่า ประเภทของสำนักงานสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลในด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H 7 : สำนักงานสอบบัญชี Big 4 มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 มากกว่าสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4

3.1.4 ลักษณะของการถือหุ้น

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งลักษณะของการถือหุ้นออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยภาครัฐบาล และถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยภาคเอกชน ซึ่งประเภทเจ้าของกิจการมีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) และจากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ นฤมล สิทธิเดช (2555) พบว่าบริษัทที่มีการถือครองหุ้นโดยภาครัฐบาลมีปริมาณการรายงานข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีการถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Eng and Mak (2003) ซึ่งพบว่าบริษัทที่มีการถือครองหุ้นภาครัฐบาลสูงมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงตั้งสมมติฐานว่า

H 8 : ลักษณะของการถือหุ้นที่ถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยภาครัฐบาลมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 มากกว่าลักษณะของการถือหุ้นที่ถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยภาคเอกชน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในงานวิจัยนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่ม SET100 โดยศึกษาในรายงานประจำปี (แบบ 56-1) ในปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2556 ในทุกกลุ่มอุตสาหกรรม เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน บริษัทที่เปิดเผยข้อมูลเป็นผู้กำหนดรูปแบบและรายละเอียดต่างๆ ในเรื่องที่จะเปิดเผยด้วยบริษัทเอง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่ม SET100 เพราะเป็นบริษัทขนาดใหญ่ และโดยส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่มีความสนใจเป็นอันดับแรกและมีความเคลื่อนไหวก่อนบริษัทอื่นๆ ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะใช้ข้อมูลในรายงานประจำปี (แบบ 56-1) ในปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2556 ในทุกกลุ่มอุตสาหกรรม กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีเงื่อนไขว่า

1. บริษัทที่นำมาใช้จะต้องอยู่ใน SET 100 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556 และต้องมีแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ครบถ้วนตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย
2. บริษัทที่ไม่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ครบทั้ง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556 จะโดนตัดออกไป ซึ่งอาจมีสาเหตุจากการถูกเพิกถอนออกจากตลาดหลักทรัพย์ การควบรวมกิจการ การถอนตัวออกจากตลาดหลักทรัพย์ หรือเพิ่งเข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

อย่างไรก็ตาม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในงานวิจัยนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในกลุ่ม SET100 ซึ่งมีทั้งหมด 100 บริษัท แต่จากเงื่อนไขที่กำหนดทำให้มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เพียง 72 บริษัท ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 ตามประเภทอุตสาหกรรม

ลำดับ	ประเภทอุตสาหกรรม	ประชากร (บริษัท)	กลุ่มตัวอย่าง (บริษัท)
1	กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	7	5
2	กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	1	0
3	กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน	13	10
4	กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม	7	3
5	กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	24	19
6	กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร	15	10
7	กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	21	17
8	กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี	12	8
	รวม	**100**	**72**

ที่มา : บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูลแหล่งทุติยภูมิ จากรายงานประจำปี (แบบ 56-1) เนื่องจากเป็นข้อมูลที่มีความละเอียด ครบถ้วน น่าเชื่อถือ เป็นข้อมูลที่ผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียทุก ๆ ฝ่ายใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ แต่ข้อมูลในรายงานประจำปี (แบบ 56-1) อาจไม่มีความสำคัญหากผู้เกี่ยวข้องไม่มีความรู้ในการใช้ข้อมูล อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเลือกใช้ข้อมูลในรายงานประจำปี (แบบ 56-1) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

รูปแบบการเก็บข้อมูลของงานวิจัยนี้ ใช้การวิเคราะห์สาระเนื้อหาแบบวิธี Checklists ของการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยมีการหาค่าของปริมาณการเปิดเผยข้อมูลแบบไม่ถ่วงน้ำหนัก เป็นการศึกษาตามงานวิจัยของ (จักรวุฒิ ชอบพิเชียร, 2552ก; Akhtaruddin et al., 2009) ถ้ามีการเปิดเผยในรายงานประจำปีได้ 1 คะแนน ถ้าไม่มีการเปิดเผยในรายงานประจำปีได้ 0 คะแนน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้วัดปริมาณการเปิดเผยข้อมูลแต่ไม่ได้เป็นการวัดระดับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี (แบบ 56-1) ของปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556 เนื่องจากในปี พ.ศ. 2554 เป็นปีที่เริ่มมีการ

สร้างเครื่องมือเพื่อใช้วัดระดับการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน เรียกว่า ASEAN Corporate Governance Scorecard ซึ่งจะเน้นให้น้ำหนักในเรื่องความรับผิดชอบของคณะกรรมการมากที่สุดถึง 40% นั่นเป็นเพราะเพื่อต้องการให้บริษัทจดทะเบียนในอาเซียนเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ และดึงดูดให้นักลงทุนจากภูมิภาคอื่นเข้ามาลงทุนและเชื่อมั่นว่าบริษัทจดทะเบียนในอาเซียนนั้นเป็นสินทรัพย์ที่น่าลงทุน บริษัทจดทะเบียนจึงต้องเตรียมความพร้อมในหลาย ๆ เรื่อง เช่น บริษัทต้องมีการเปิดเผยที่เข้าถึงได้ เปิดเผยต่อสาธารณชน ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 6 ประเทศ ที่ได้เริ่มใช้เกณฑ์ในการประเมินระดับบรรษัทภิบาลในปี พ.ศ. 2555 ถึงปี พ.ศ. 2556 ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และประเทศไทย

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ แบบการเก็บข้อมูลจะแบ่งเป็น 2 ส่วน (แสดงในภาคผนวก ข) ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 เก็บข้อมูลพื้นฐานของบริษัท ซึ่งประกอบด้วยคำถามที่แสดงถึงรายละเอียดข้อมูลทั่วไปของบริษัท และคำถามที่แสดงถึงรายละเอียดของข้อมูลเฉพาะด้านเกี่ยวกับคณะกรรมการบริษัทและลักษณะธุรกิจ ยกตัวอย่างเช่น ชื่อและชื่อย่อของบริษัท สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของสมาชิกครอบครัว สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร และการแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร ประเภทของอุตสาหกรรมซึ่งแบ่งลักษณะตามผลกระทบที่เกิดขึ้น ประเภทสำนักงานสอบบัญชีแบ่งเป็นสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ หรือสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก และลักษณะของผู้ถือหุ้นซึ่งแบ่งเป็นสิทธิการถือครองหุ้นส่วนใหญ่จากภาครัฐบาลหรือจากภาคเอกชน

ส่วนที่ 2 แบบเก็บรายงานการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจซึ่งเป็นตัวแปรตามในงานวิจัยชิ้นนี้ จะถูกวัดให้อยู่ในรูปของดัชนีการเปิดเผยข้อมูล โดยทำการให้คะแนนแต่ละบริษัทผ่านการ Checklists ที่มีหัวข้อรายการต่างๆเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัท ประกอบด้วย ข้อมูลกลยุทธ์ จำนวน 16 รายการ ข้อมูลไม่ใช่การเงิน จำนวน 27 รายการ และข้อมูลการเงิน จำนวน 27 รายการ รวมทั้งหมด 70 รายการ ซึ่งมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางการบัญชีของประเทศไทย โดยการตัดรายการที่เป็นข้อมูลภาคบังคับที่กำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรฐานการบัญชีของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์และกฎหมายบริษัทมหาชน ปี พ.ศ. 2535 ซึ่งนำแบบเก็บข้อมูลมาจากหนังสือเทคนิคการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจในรายงานประจำปีของจักรวุฒิ ชอบ

พิเชียร (2556) เนื่องจากเป็นแบบเก็บรายงานการเปิดเผยข้อมูลที่ทันสมัย และใกล้เคียงกับปัจจุบัน โดยรายละเอียดแต่ละหัวข้อ (แสดงในภาคผนวก ค)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้ในงานวิจัยนี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) ซึ่งในการประมวลผลข้อมูลจะใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic package for Social Sciences หรือ SPSS) ในการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อศึกษาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำนวนความถี่ (Frequency) และจำนวนร้อยละ (Percentage) ของปริมาณและขอบเขตการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556

สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันของปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปี โดยใช้การวิเคราะห์ Independent-Sample t-test และจะใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 โดยการ Checklists กับตัวแปรอิสระ ได้แก่ สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของสมาชิกครอบครัว สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร และการแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร ส่วนตัวแปรควบคุม ได้แก่ ประเภทของอุตสาหกรรม ประเภทสำนักงานสอบบัญชี และลักษณะของการถือหุ้น ซึ่งมีตัวชี้วัดตัวแปร โดยทดสอบความสัมพันธ์ตามสมการดังต่อไปนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + e$$

Y แทน ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ	วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklists แบบเก็บข้อมูลตามความสมัครใจ (จักรวุฒิ ชอบพิเชียร, 2552ก; Akhtaruddin et al., 2009)

x_1 แทน สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	วัดจากร้อยละจำนวนกรรมการที่เป็นผู้บริหารต่อจำนวนกรรมการของคณะกรรมการทั้งหมด จักรวุฒิ ชอบพิเชียร (2552ข)
x_2 แทน สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร	วัดจากร้อยละจำนวนกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารต่อจำนวนกรรมการของคณะกรรมการทั้งหมด (Akhtaruddin and Haron, 2010; Leung and Horwitz, 2004)
x_3 แทน สัดส่วนของสมาชิกครอบครัว	วัดจากร้อยละจำนวนกรรมการที่เป็นสมาชิกครอบครัวต่อจำนวนกรรมการของคณะกรรมการทั้งหมด (จักรวุฒิ ชอบพิเชียร, 2552ข; Ho and wong, 2001)
x_4 แทน สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร	วัดจากร้อยละสัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารต่อจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัท (จักรวุฒิ ชอบพิเชียร, 2552ก)
x_5 แทน การแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร	โดยทำการวัดจากโครงสร้างองค์กรโดยกำหนดให้ตัวเลข 1 แทนประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหารเป็นบุคคลคนเดียวกัน และตัวเลข 2 แทนประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหารไม่เป็นบุคคลคนเดียวกัน (จักรวุฒิ ชอบพิเชียร, 2552ก; สิทธร ภูมิวัฒน์, 2553; Gul and Leung, 2004)
x_6 แทน ประเภทของอุตสาหกรรม	การศึกษาครั้งนี้กำหนดลักษณะอุตสาหกรรมเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูงและ 2.กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมต่ำ (Choi, 1999; มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555)

x_7 แทน ประเภทสำนักงานสอบบัญชี	วัดจากการใช้สำนักงานสอบบัญชีของกิจการ ซึ่งกำหนดตัวเลข 1 แทน สำนักงานสอบบัญชีที่เป็น Big 4 และกำหนดตัวเลข 2 แทน สำนักงานสอบบัญชี ไม่ใช่ Big 4 (นฤมล สิทธิเดช, 2555; อลิศรา ผลาวรรณ์, 2547)
x_8 แทน ลักษณะของการถือหุ้น	โดยทำการวัดจากสิทธิในการถือครองหุ้นส่วนใหญ่ขององค์กรที่เกินกว่า 51% ของภาครัฐบาลหรือภาคเอกชน ซึ่งกำหนดให้ 1 แทนการถือครองหุ้นส่วนใหญ่ของภาครัฐบาล และ 2 แทนการถือครองหุ้นส่วนใหญ่ของภาคเอกชน (นฤมล สิทธิเดช, 2555; Eng and Mak, 2003)
error	ค่าความคลาดเคลื่อน

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ในรายงานประจำปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556 จำนวน 72 บริษัท โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขอบเขต ลักษณะ และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปี ทดสอบความแตกต่างของลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และเพื่อทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

4.1 ศึกษาขอบเขต ลักษณะ และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

4.2 ทดสอบความแตกต่างของลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

4.3 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

4.4 ทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

4.1 ศึกษาขอบเขต ลักษณะ และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม และกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นบริษัทที่อยู่ใน SET 100 ครบถ้วนตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 72 บริษัท เก็บข้อมูลในกระดาษทำการซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บข้อมูลพื้นฐานของบริษัทและการเก็บข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยแสดงผลในตาราง ทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน ร้อยละ ของบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

ลำดับ	ประเภทอุตสาหกรรม	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	7	7.00	5	6.94
2	กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	1	1.00	0	0.00
3	กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน	13	13.00	10	13.89
4	กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม	7	7.00	3	4.17
5	กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	24	24.00	19	26.39
6	กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร	15	15.00	10	13.89
7	กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	21	21.00	17	23.61
8	กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี	12	12.00	8	11.11
	รวม	**100**	**100.00**	**72**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของการศึกษาครั้งนี้ มีบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจทั้งหมด 72 บริษัท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 แบ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 5 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน 10 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม 3 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง 19 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร 10 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ 17 บริษัท และกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี 8 บริษัท นอกจากนั้นบริษัทที่ทำการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจสามารถแบ่งตามการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร ประเภทอุตสาหกรรม ประเภทสำนักงานสอบบัญชี และลักษณะของการถือหุ้นซึ่งสามารถสรุปผลดังแสดงในตาราง 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด

ส่วนที่ 1 : ตัวแปรควบคุมที่เป็นตัวแปรจำลอง (Dummy Variables)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
การดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร		
- เป็นบุคคลเดียวกัน	5	6.9
- ไม่เป็นบุคคลเดียวกัน	67	93.1
ประเภทของอุตสาหกรรม		
- กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูง	15	20.8
- กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมต่ำ	57	79.2
ประเภทสำนักงานสอบบัญชี		
- สำนักงานสอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์	58	80.6
- สำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์	14	19.4
ลักษณะของการถือหุ้น		
- การถือครองหุ้นส่วนใหญ่ของภาครัฐบาล	9	12.5
- การถือครองหุ้นส่วนใหญ่ของภาคเอกชน	63	87.5

ส่วนที่ 2 : ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	29.8005	15.32545	0.00	66.67
สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร	38.5088	12.89439	9.76	69.74
สัดส่วนของสมาชิกครอบครัว	13.5053	16.88227	0.00	59.09
สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร	9.1181	15.42534	0.00	71.12
การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ	33.5046	5.15427	21.33	42.33

จากตารางที่ 4.2 พบว่า จำนวน ร้อยละ การดำรงตำแหน่งบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหารเป็นบุคคลเดียวกันจำนวน 5 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 6.90 การดำรงตำแหน่งบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหารไม่เป็น

บุคคลเดียวกันจำนวน 67 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 93.10 ประเภทของอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูงจำนวน 15 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 20.80 กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมต่ำจำนวน 57 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 79.20 ประเภทสำนักงานสอบบัญชี สำนักงานสอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์จำนวน 58 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 80.60 สำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์จำนวน 14 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 19.40 และลักษณะของการถือหุ้น การถือครองหุ้นส่วนใหญ่ของภาครัฐบาลจำนวน 9 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 12.50 การถือครองหุ้นส่วนใหญ่ของภาคเอกชนจำนวน 63 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 87.50

ในส่วนของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร โดยบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นบริหารน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0 ส่วนบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการที่เป็นบริหารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร โดยบริษัทที่มีสัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.76 ส่วนบริษัทที่มีสัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.74 สัดส่วนของสมาชิกครอบครัว โดยบริษัทที่มีสัดส่วนของสมาชิกครอบครัวน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0 ส่วนบริษัทที่มีสัดส่วนของสมาชิกครอบครัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.09 สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร โดยบริษัทที่มีสัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0 ส่วนบริษัทที่มีสัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.12 การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจน้อยที่สุดเปิดเผยเพียง 21.33 คะแนน ส่วนบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมากที่สุดเปิดเผยทั้งหมด 42.33 คะแนน จากจำนวนทั้งหมด 70 คะแนน

การแสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556 แยกตามหัวข้อการเปิดเผยข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อ ประกอบด้วย การเปิดเผยข้อมูลกลยุทธ์ การเปิดเผยข้อมูลไม่ใช่การเงิน และการเปิดเผยข้อมูลการเงิน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาแสดงค่าเฉลี่ยปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจจำแนกตามหัวข้อ ดังแสดงในตาราง 4.3 ดังนี้

ตาราง 4.3 แสดงปริมาณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ จำแนกตามหัวข้อ

การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ	ปี 2554		ปี 2555		ปี 2556		ค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูล	
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ข้อมูลกลยุทธ์	7.82	2.01	7.96	2.01	8.22	1.94	8.00	1.91
ข้อมูลไม่ใช่การเงิน	8.38	3.05	8.81	3.13	9.65	2.92	8.94	2.78
ข้อมูลการเงิน	16.67	2.93	16.61	2.83	16.40	2.61	16.56	2.63
รวม	**32.86**	**7.98**	**33.38**	**7.98**	**34.28**	**7.48**	**33.50**	**7.32**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ซึ่งมีคะแนนรวมทั้งหมด 70 คะแนน แยกตามหัวข้อ ทั้ง 3 หัวข้อ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 โดยปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจทั้ง 70 คะแนน มีค่าเฉลี่ย จำนวน 33.50 คะแนน หัวข้อการเปิดเผยข้อมูลกลยุทธ์ มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 8 คะแนน หัวข้อการเปิดเผยข้อมูลไม่ใช่การเงิน มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 8.94 คะแนน และหัวข้อการเปิดเผยข้อมูลการเงิน มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 16.56 คะแนน อีกทั้งจากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี

4.2 ทดสอบความแตกต่างของลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการหาค่าความแตกต่างของปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยนำตัวแปรประเภทของอุตสาหกรรม ประเภทสำนักงานสอบบัญชี และลักษณะของการถือหุ้น มาใช้เป็นตัวทดสอบความแตกต่าง เนื่องด้วยตัวแปรดังกล่าวถูกกำหนดและแบ่งเป็น 2 กลุ่ม (Dummy Variables) ดังแสดงในตาราง 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 การทดสอบ Independent sample T-test

ลักษณะธุรกิจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	P-Value
ประเภทของอุตสาหกรรม				
- กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูง	109.000	2.941	2.976	0.006**
- กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมต่ำ	98.281	2.079		
ประเภทสำนักงานสอบบัญชี				
- สำนักงานสอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์	102.017	15.358	1.739	.097
- สำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์	94.286	14.824		
ลักษณะของการถือหุ้น				
- การถือครองหุ้นส่วนใหญ่ของภาครัฐบาล	111.444	8.932	3.501	0.003**
- การถือครองหุ้นส่วนใหญ่ของภาคเอกชน	98.952	15.611		

**ระดับนัยสำคัญที่ 0.01, * ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.4 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปร โดยใช้การทดสอบ Independent sample T-test พบว่า ประเภทอุตสาหกรรมเป็นตัวแปรที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 กล่าวได้ว่า ประเภทอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ เนื่องจาก บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูง มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมากกว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมต่ำ อีกทั้งลักษณะของการถือหุ้นเป็นตัวแปรที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 อีกด้วย กล่าวได้ว่า ลักษณะของการถือหุ้น มีความแตกต่างกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ เนื่องจากบริษัทที่มีการถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยภาครัฐบาล มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมากกว่า บริษัทที่มีการถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยภาคเอกชน

การศึกษาในครั้งนี้ไม่พบความแตกต่างของประเภทของสำนักงานสอบบัญชี กล่าวคือ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี ที่เป็นบิ๊กโฟร์หรือไม่ใช่บิ๊กโฟร์ มีการเปิดเผยข้อมูลไม่แตกต่างกัน

4.3 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ซึ่งคณะกรรมการบริษัทในที่นี้ ประกอบด้วย สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของสมาชิกครอบครัว สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร และการแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร โดยใช้การวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ดังแสดงในตาราง 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงการทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียวร์สัน (Pearson's Correlation)

	ค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลปี 2554-2556	ค่าเฉลี่ยร้อยละกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	ค่าเฉลี่ยร้อยละกรรมการอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร	ค่าเฉลี่ยร้อยละสมาชิกครอบครัว	ค่าเฉลี่ยร้อยละการถือหุ้นผู้บริหาร	การดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร
ค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลปี 2554-2556	1	-.177	.153	-.067	-.060	.013
ค่าเฉลี่ยร้อยละกรรมการที่เป็นผู้บริหาร		1	-.354**	.189	.394**	-.054
ค่าเฉลี่ยร้อยละกรรมการอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร			1	-.159	-.172	-.022
ค่าเฉลี่ยร้อยละสมาชิกครอบครัว				1	.162	-.216
ค่าเฉลี่ยร้อยละการถือหุ้นผู้บริหาร					1	-.121
การดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร						1

**ระดับนัยสำคัญที่ 0.01, * ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.5 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ พบว่า สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับสัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร และสัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation) ซึ่งเป็นการบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ ซึ่งหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ 1 แสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างสูง ในขณะเดียวกันหากค่าดังกล่าวมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ในระดับที่ต่ำหรือไม่มีเลย ซึ่งโดยทั่วไปเกณฑ์การใช้บอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์จะมีค่าของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่น้อยกว่า 0.7 (Hinkle D.E., 1998) ซึ่งจากตารางเห็นได้ว่าตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ อีกทั้งตัวแปรแต่ละตัวมีความเป็นอิสระต่อกัน

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Model) ซึ่งมีสมการดังนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + e$$

กำหนดให้

Y แทน ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ	วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklists แบบเก็บข้อมูลตามความสมัครใจ
x_1 แทน สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	วัดจากร้อยละจำนวนกรรมการที่เป็นผู้บริหารต่อจำนวนกรรมการของคณะกรรมการทั้งหมด
x_2 แทน สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร	วัดจากร้อยละจำนวนกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารต่อจำนวนกรรมการของคณะกรรมการทั้งหมด
x_3 แทน สัดส่วนของสมาชิกครอบครัว	วัดจากร้อยละจำนวนกรรมการที่เป็นสมาชิกครอบครัวต่อจำนวนกรรมการของคณะกรรมการทั้งหมด
x_4 แทน สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร	วัดจากร้อยละสัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารต่อจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัท

x_5 แทน การแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร	โดยทำการวัดจากโครงสร้างองค์กรโดยกำหนดให้ตัวเลข 1 แทนประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหารเป็นบุคคลคนเดียวกัน และตัวเลข 2 แทนประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหารไม่เป็นบุคคลคนเดียวกัน
error	ค่าความคลาดเคลื่อน

ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
(Constant)	33.275	5.853		5.685	.000
ค่าเฉลี่ยร้อยละกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	-.048	.047	-.143	-1.032	.306
ค่าเฉลี่ยร้อยละกรรมการอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร	.041	.052	.102	.784	.436
ค่าเฉลี่ยร้อยละสมาชิกครอบครัว	-.008	.039	-.026	-.206	.838
ค่าเฉลี่ยร้อยละการถือหุ้นของผู้บริหาร	.006	.044	.019	.143	.887
การแยกบทบาทประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร	.077	2.501	.004	.031	.976

** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01, * ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

R Square = .042 , Adjusted R Square = -.031 , F- value = .574

จากตารางที่ 4.6 ผู้วิจัย พบว่า ไม่พบความสัมพันธ์ใด ๆ ระหว่างคณะกรรมการบริษัท ซึ่งประกอบด้วย สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของสมาชิกครอบครัว สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร และการแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร กับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ซึ่งแต่ละตัวแปร อาทิเช่น การแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธาน

กรรมการบริหารสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ (Ho and Wong 2001; Haniffa and Cooke, 2002) ที่พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารและประธานกรรมการบริษัทที่อยู่ในบุคคลคนเดียวกันกับการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ (Gul and Leung 2004; จักรวุฒิ ชอบพิเชียร 2552ก; สิทธร ภูมิวัฒน์, 2553) ที่พบว่าการแยกกันของประธานกรรมการบริษัทและประธานกรรมการบริหารมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ สัดส่วนกรรมการที่เป็นผู้บริหาร ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Donnelly and Mulcahy (2008) Eng and Mak (2003) และจักรวุฒิ ชอบพิเชียร (2552ข) ที่พบว่า สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการเปิดเผยข้อมูล สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Akhtaruddin and Haron (2010) Cheng and Courtenay (2005) และLeung and Horwitz (2004) ที่พบว่า คณะกรรมการอิสระที่ไม่เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ อย่างไรก็ตามการศึกษาของ Eng and Mak (2003) พบว่าคณะกรรมการอิสระที่ไม่เป็นผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ สัดส่วนของสมาชิกครอบครัว ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Akhtaruddin et al. (2009) จักรวุฒิ ชอบพิเชียร (2552) และHo and Wong (2001) ที่พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างสัดส่วนสมาชิกครอบครัวกับระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของจักรวุฒิ ชอบพิเชียร(2552ก) และ Donnelly and Mulcahy (2008) ที่พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างสัดส่วนของหุ้นที่ถือโดยผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารกับขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ

4.4 ทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

หลังจากการศึกษา ขอบเขตการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ทดสอบความแตกต่างของลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจแล้วนั้น ลำดับต่อไป ผู้วิจัยจะทำการทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยใช้การวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ดังแสดงในตาราง 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงการทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียวร์สัน (Pearson's Correlation)

	ค่าเฉลี่ยคะแนน 3 ปี	ค่าเฉลี่ยร้อยละผู้บริหาร	ค่าเฉลี่ยร้อยละกรรมการอิสระที่ไม่ใช่ผู้บริหาร	ค่าเฉลี่ยร้อยละสมาชิกครอบครัว	ค่าเฉลี่ยร้อยละการถือหุ้นผู้บริหาร	การแยกบทบาทประธาน	ประเภทของอุตสาหกรรม	ประเภทสำนักงานสอบบัญชี	ลักษณะของการถือหุ้น
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3 ปี	1	-.177	.153	-.067	-.060	.013	-.284*	-.199	-.269*
ค่าเฉลี่ยร้อยละผู้บริหาร		1	-.354**	.189	.394**	-.054	.223	-.041	.479**
ค่าเฉลี่ยร้อยละกรรมการอิสระที่ไม่ใช่ผู้บริหาร			1	-.159	-.172	-.022	-.193	-.055	-.408**
ค่าเฉลี่ยร้อยละสมาชิกครอบครัว				1	.162	-.216	.120	.110	.304**
ค่าเฉลี่ยร้อยละการถือหุ้นผู้บริหาร					1	-.121	.159	.080	.225
การแยกบทบาทประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร						1	.129	-.004	-.103
ประเภทของอุตสาหกรรม							1	.079	.116
ประเภทสำนักงานสอบบัญชี								1	-.345**
ลักษณะของการถือหุ้น									1

** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01, * ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.7 การทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ พบว่า สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของสมาชิกครอบครัว สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร และการแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร กับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ มีความสัมพันธ์กับประเภทของอุตสาหกรรม ประเภทสำนักงานสอบบัญชี และลักษณะของการถือหุ้น ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation) ซึ่งเป็นการบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ ซึ่งหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ 1 แสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างสูง ในขณะเดียวกันหากค่าดังกล่าวมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่ามีค่าความสัมพันธ์ในระดับที่ต่ำหรือไม่มีเลย ซึ่งโดยทั่วไปเกณฑ์การใช้บอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์จะมีค่าของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่น้อยกว่า 0.7 (Hinkle D.E., 1998) ซึ่งจากตารางเห็นได้ว่าตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ อีกทั้งตัวแปรแต่ละตัวมีความเป็นอิสระต่อกัน

การทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Model) ซึ่งมีสมการดังนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + e$$

Y แทน ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ	วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklists แบบเก็บข้อมูลตามความสมัครใจ (จักรวุฒิ ชอบพิเชียร, 2552ก; Akhtaruddin et al., 2009)
x_1 แทน สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	วัดจากร้อยละจำนวนกรรมการที่เป็นผู้บริหารต่อจำนวนกรรมการของคณะกรรมการทั้งหมด จักรวุฒิ ชอบพิเชียร (2552ข)
x_2 แทน สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร	วัดจากร้อยละจำนวนกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารต่อจำนวนกรรมการของคณะกรรมการทั้งหมด (Akhtaruddin and Haron, 2010; Leung and Horwitz, 2004)

x_3 แทน สัดส่วนของสมาชิกครอบครัว	วัดจากร้อยละจำนวนกรรมการที่เป็นสมาชิกครอบครัวต่อจำนวนกรรมการของคณะกรรมการทั้งหมด (จักรวุฒิ ชอบพิเชียร, 2552ข; Ho and wong, 2001)
x_4 แทน สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร	วัดจากร้อยละสัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารต่อจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัท (จักรวุฒิ ชอบพิเชียร, 2552ก)
x_5 แทน การแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร	โดยทำการวัดจากโครงสร้างองค์กรโดยกำหนดให้ตัวเลข 1 แทนประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหารเป็นบุคคลคนเดียวกัน และตัวเลข 2 แทนประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหารไม่เป็นบุคคลคนเดียวกัน (จักรวุฒิ ชอบพิเชียร, 2552ก; สิทธร ภูมิวัฒน์, 2553; Gul and Leung, 2004)
x_6 แทน ประเภทของอุตสาหกรรม	การศึกษาครั้งนี้กำหนดลักษณะอุตสาหกรรมเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูงและ 2.กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมต่ำ (Choi, 1999; มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555)
x_7 แทน ประเภทสำนักงานสอบบัญชี	วัดจากการใช้สำนักงานสอบบัญชีของกิจการซึ่งกำหนดตัวเลข 1 แทน สำนักงานสอบบัญชีที่เป็น Big 4 และกำหนดตัวเลข 2 แทน สำนักงานสอบบัญชี ไม่ใช่ Big 4 (นฤมล สิทธิเดช, 2555; อลิศรา ผลาวรรณ์, 2547)

x_8 แทน ลักษณะของการถือหุ้น	โดยทำการวัดจากสิทธิในการถือครองหุ้นส่วนใหญ่ขององค์กรที่เกินกว่า 51% ของภาครัฐบาลหรือภาคเอกชน ซึ่งกำหนดให้ 1 แทนการถือครองหุ้นส่วนใหญ่ของภาครัฐบาล และ 2 แทนการถือครองหุ้นส่วนใหญ่ของภาคเอกชน (นฤมล สิทธิเดช, 2555; Eng and Mak, 2003)
error	ค่าความคลาดเคลื่อน

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Model	**B**	**Std. Error**	**Beta**	**t**	**Sig.**
(Constant)	56.143	8.095		6.936	.000
ค่าเฉลี่ยร้อยละกรรมการที่เป็นผู้บริหาร	.000	.046	.000	-.002	.999
ค่าเฉลี่ยร้อยละกรรมการอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร	-.024	.051	-.059	-.465	.644
ค่าเฉลี่ยร้อยละสมาชิกครอบครัว	.036	.037	.119	.976	.333
ค่าเฉลี่ยร้อยละการถือหุ้นของผู้บริหาร	.027	.041	.081	.661	.511
การแยกบทบาทประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร	.648	2.321	.032	.279	.781
ประเภทของอุตสาหกรรม	-3.115	1.465	-.247	-2.126	0.037*
ประเภทสำนักงานสอบบัญชี	-4.566	1.625	-.353	-2.810	0.007**
ลักษณะของการถือหุ้น	-6.764	2.346	-.437	-2.884	0.005**

** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01, * ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

R Square = .237 , Adjusted R Square = .140 , F-value = 2.441

จากตารางที่ 4.8 ผู้วิจัย พบว่า ไม่พบความสัมพันธ์ใด ๆ ระหว่างคณะกรรมการบริษัท ซึ่งประกอบด้วย สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของสมาชิกครอบครัว สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร และการแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร กับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ แต่พบความสัมพันธ์ในลักษณะธุรกิจ ได้แก่ ประเภทของอุตสาหกรรม ประเภทสำนักงานสอบบัญชี และลักษณะของการถือหุ้นมีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ซึ่งประเภทของอุตสาหกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของอลิศรา ผลาวรรณ์ (2547) และกิตติชัย เสริมสุวิทยวงศ์ (2548) ที่พบว่าบริษัทในกลุ่มทรัพยากรและพลังงานซึ่งเป็นกลุ่มที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูงมีการเปิดเผยข้อมูลสูง ประเภทสำนักงานสอบบัญชี สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของนฤมล สิทธิเดช (2555) พบว่าบริษัทที่เลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี Big 4 มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่เลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4 และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Hossain, Perera and Rahman (1995) ที่พบว่า ประเภทของสำนักงานสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูล ลักษณะของการถือหุ้น สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของEng and Mak (2003) และ นฤมล สิทธิเดช (2555) พบว่าบริษัทที่มีการถือครองหุ้นโดยภาครัฐบาลมีปริมาณการรายงานข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีการถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยเอกชน

การศึกษาอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 ตามสมมติฐาน 9 ข้อ สามารถสรุปได้ตามตารางที่ 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงผลสรุปการทดสอบสมมติฐาน

	สมมติฐาน	ทิศทาง	ผลลัพธ์
1	ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหารที่เป็นสมาชิกในคณะกรรมการบริษัทและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ	-	ปฏิเสธ
2	ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารในคณะกรรมการบริษัทและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ	+	ปฏิเสธ

	สมมติฐาน	ทิศทาง	ผลลัพธ์
3	ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนสมาชิกครอบครัวในคณะกรรมการบริษัทและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ	-	ปฏิเสธ
4	ความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารในจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัทและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ	-	ปฏิเสธ
5	ความสัมพันธ์ระหว่างการแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ	+	ปฏิเสธ
6	กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูงมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ มากกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมต่ำ	+	ยอมรับ
7	สำนักงานสอบบัญชี Big 4 มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ มากกว่าสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4	+	ยอมรับ
8	ลักษณะของการถือหุ้นที่ถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยภาครัฐบาลมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ มากกว่าลักษณะของการถือหุ้นที่ถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยภาคเอกชน	+,-	ยอมรับ

บทที่ 5
บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 เป็นการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาขอบเขตการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปี ทดสอบความแตกต่างของลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 จำนวน 72 บริษัท ทำการศึกษาในรูปแบบรายงานประจำปี ปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556 ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของขอบเขตการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปี ใช้การวิเคราะห์ Independent Sample t-test เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของความแตกต่างของลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ซึ่งในบทที่ 5 นี้มีหัวข้อการนำเสนอ ดังนี้

5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา

5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

5.3 ข้อจำกัดการศึกษา

5.4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา

บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับวัตถุประสงค์ และอภิปรายผลการศึกษาเปรียบเทียบงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

5.1.1 ขอบเขต ลักษณะ และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปี

สรุปผลการศึกษา พบว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 จำนวน 72 บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยแบ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 5 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน 10 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม 3 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง 19 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร 10 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ 17 บริษัท และกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี 8 บริษัท ซึ่งหากแยกตามหัวข้อการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ พบว่า หัวข้อการเปิดเผยข้อมูลกลยุทธ์ มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยจำนวน 8 คะแนน หัวข้อการเปิดเผยข้อมูลไม่ใช่การเงิน มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยจำนวน 8.94 คะแนน และหัวข้อการเปิดเผยข้อมูลการเงิน มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยจำนวน 16.56 คะแนน โดยปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 มีค่าเฉลี่ยรวม จำนวน 33.50 คะแนน มีค่าสูงสุดที่ 42.33 คะแนน และค่าต่ำสุดที่ 21.33 คะแนนจากคะแนนทั้งหมด 70 คะแนน

การอภิปรายผลการศึกษาครั้งนี้กับผลการศึกษาในอดีต พบว่า ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 จำนวน 72 บริษัท สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Akhtaruddin et al.(2009) ที่พบปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในประเทศมาเลเซียปี ค.ศ. 2002 ที่มีค่าสูงสุด 75.7% และค่าต่ำสุดที่ 35.10% ค่าเฉลี่ยที่ 53.20% ซึ่งแสดงว่าบริษัทมีการกระจายอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้วยความสมัครใจ และงานวิจัยของ Akhtaruddin and Haron (2010) พบปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในประเทศมาเลเซียปี ค.ศ. 2003 ที่มีค่าสูงสุดของการเปิดเผยข้อมูล 73.44% และค่าต่ำสุดที่ 37.50% ค่าเฉลี่ยที่ 58.62% ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจที่สูงขึ้นจากปีก่อน

5.1.2 ทดสอบความแตกต่างของลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 จากรายงานประจำปี พ.ศ. 2554 ถึงปี พ.ศ. 2556 ซึ่งทำการศึกษาลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยลักษณะธุรกิจที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ประเภทของอุตสาหกรรม ประเภทสำนักงานสอบบัญชี และลักษณะของการถือหุ้น การอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

ประเภทอุตสาหกรรม จากผลการวิจัยที่พบว่าประเภทอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูงมีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจสูงกว่าอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของอลิศรา ผลาวรรณ์ (2547) พบว่ากลุ่มทรัพยากรซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูงมีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในระดับที่ค่อนข้างสูง และงานวิจัยของกิตติชัย เสริมสุวิทยวงศ์ (2548) ที่พบว่าบริษัทในกลุ่มทรัพยากรและพลังงานมีการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการมากที่สุด ขณะที่บริษัทในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการน้อยที่สุด อีกทั้งลักษณะของการถือหุ้น จากผลการวิจัยที่พบว่า บริษัทที่มีการถือครองหุ้นโดยภาครัฐบาลมีปริมาณการรายงานข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีการถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยเอกชน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ นฤมล สิทธิเดช (2555) และ Eng & Mak (2003) บริษัทส่วนใหญ่ที่มีการถือหุ้นโดยรัฐบาลนั้นมีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมากอาจเนื่องมาจากเป็นกิจการที่มีลักษณะการดำเนินงานเกี่ยวกับสาธารณะชนเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามการวิจัยครั้งนี้ไม่พบความแตกต่างของประเภทสำนักงานสอบบัญชี

5.1.3 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ซึ่งคณะกรรมการบริษัทในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย สัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร สัดส่วนของสมาชิกครอบครัว สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร และการแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร การอภิปรายผลการศึกษา พบว่าคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ส่งผลให้แรงกดดันทางสังคม และความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียยังอ่อนแออีกทั้งยังมีอยู่น้อยเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ในขณะเดียวกันการเปิดเผยข้อมูลเป็นแบบสมัครใจ ไม่มีกฎหมายบังคับ

ทำให้การเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลนั้นขึ้นอยู่กับบริษัทนั้นเองเป็นผู้ตัดสินใจ จึงมีความขัดแย้งกับงานวิจัยในอดีตที่พบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ (จักรวุฒิ ชอบพิเชียร, 2552ข; Akhtaruddin and Haron, 2010; Cheng and Courtenay, 2005; Donnelly and Mulcahy, 2008; Leung and Horwitz, 2004) ซึ่งเห็นได้ว่างานที่พบความสัมพันธ์เจอในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศมาเลเซีย อาจเป็นเพราะบริบทที่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามมีบางงานวิจัยซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาครั้งนี้ที่พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการแยกบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหารกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ (Ho and Wong, 2001; Haniffa and Cooke, 2002)

5.1.4 ทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

ภายหลังจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ลำดับต่อไป ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยลักษณะธุรกิจที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ประเภทของอุตสาหกรรม ประเภทสำนักงานสอบบัญชี และลักษณะของการถือหุ้น การอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูงมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมากกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมต่ำ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งงานวิจัยในอดีตของ อลิศรา ผลาวรรณ์ (2547) พบว่ากลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในระดับที่ค่อนข้างสูงและแตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญ และงานวิจัยของกิตติชัย เสริมสุวิทยวงศ์ (2548) ที่พบว่าบริษัทในกลุ่มทรัพยากรและพลังงานมีการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการครบถ้วนมากที่สุด ขณะที่บริษัทในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการน้อยที่สุด

สำนักงานสอบบัญชี Big 4 มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมากกว่าสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ อลิศรา ผลาวรรณ์ (2547) และ นฤมล สิทธิเดช (2555) ที่พบว่าการเลือกสำนักงานสอบบัญชีภายนอกมีผลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูล และบริษัทส่วนใหญ่เลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี Big 4 มากกว่าสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4 เพราะสำนักงานสอบบัญชี Big 4 มักถูกคาดหวังว่าจะมีการให้บริการที่มี

คุณภาพ เพราะต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากการถูกฟ้องร้องหากจัดทำรายงานออกมาไม่ครบถ้วน ดังนั้นบริษัทที่เลือกใช้สำนักงานสอบบัญชี Big 4 จึงมีแนวโน้มเปิดเผยข้อมูลสูง

ลักษณะของการถือหุ้นที่ถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยภาครัฐบาลมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมากกว่าลักษณะของการถือหุ้นที่ถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยภาคเอกชน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งงานวิจัยในอดีตของ นฤมล สิทธิเดช (2555) และEng and Mak (2003) พบว่าบริษัทที่มีการถือครองหุ้นโดยภาครัฐบาลมีปริมาณการรายงานข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีการถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยเอกชน เนื่องมาจากบริษัทที่มีการถือครองหุ้นโดยภาครัฐบาลต้องการการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ภาคประชาชน เพื่อการพัฒนาของประเทศ บริษัทจึงต้องมีการรายงานข้อมูลให้แก่สาธารณชนทราบ

5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

การศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 ซึ่งผู้วิจัยพบประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ประโยชน์เชิงทฤษฎี และประโยชน์เชิงการนำไปใช้ ดังนี้

5.2.1 ประโยชน์เชิงทฤษฎี

จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียสามารถอธิบายถึงอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และขอบเขต ลักษณะ และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีได้ จากการศึกษาพบว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 33.50 คะแนน ค่าสูงสุดถึง 42.33 คะแนน จากคะแนนทั้งหมด 70 คะแนน ซึ่งเห็นได้ว่าบริษัทให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้เสีย โดยบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจที่เกิดจากความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อตอบสนองแรงกดดันดังกล่าว และทำให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลภายนอกทราบถึงภาพลักษณ์ของบริษัท แต่การศึกษาครั้งนี้พบว่าทฤษฎีการส่งสัญญาณไม่มีบทบาทในการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ เนื่องจากผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ แสดงให้เห็นว่าทฤษฎีการส่งสัญญาณไม่สามารถอธิบายได้ว่าคณะกรรมการบริษัทมีอิทธิพลในการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจได้ในประเทศไทย

5.2.2 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงขอบเขต ลักษณะ และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปี เพื่อเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนากฎระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยให้เป็นแบบแผนเดียวกันและมีมาตรฐานในการเปิดเผยที่เป็นรูปแบบชัดเจน นอกจากนี้จากการศึกษาทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปวางแผน และปรับปรุงด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัทต่อไปในอนาคตได้ อีกทั้งการศึกษาครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยที่สนใจเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจใช้เป็นฐานข้อมูลในด้านงานวิจัยในอนาคตได้

5.3 ข้อจำกัดการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อจำกัดในเรื่องสื่อที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2556 เพียงสื่อเดียวที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยจึงกำหนดเป็นข้อจำกัดการศึกษา เนื่องจาก บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีสื่อที่ใช้ในการรายงานข้อมูลหลากหลาย เช่น จดหมายข่าว เว็บไซต์ของบริษัท เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเลือกสื่อรายงานประจำปี เนื่องจากเป็นสื่อที่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายที่บังคับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องจัดทำรายงานขึ้น อีกทั้งเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับจากผู้ใช้ข้อมูลอีกด้วย

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา จากการศึกษาใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลสั้น ๆ เพียงระยะเวลา 3 ปี ในช่วงระยะเวลาปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2556 แต่อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2554 เป็นปีที่เริ่มมีการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้วัดระดับการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งเน้นในเรื่องความรับผิดชอบของคณะกรรมการมากที่สุด บริษัทจึงต้องมีการเปิดเผยที่เข้าถึงได้ อีกทั้งในปี พ.ศ. 2555 ถึงปี พ.ศ. 2556 ได้เริ่มใช้เกณฑ์ในการประเมินระดับบรรษัทภิบาลอีกด้วย

3. กลุ่มตัวอย่าง จากการศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 เพียงกลุ่มเดียว ซึ่งมีจำนวนบริษัทน้อย แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเลือกกลุ่ม

ตัวอย่างเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 เนื่องจากเป็นบริษัทขนาดใหญ่ และโดยส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่มีความสนใจเป็นอันดับแรกในเรื่องการเปิดเผยแบบสมัครใจ

5.4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

การศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาขอบเขตการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปี ทดสอบความแตกต่างของลักษณะธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และทดสอบอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ.2556 เพื่อให้ครอบคลุมรายละเอียดของการศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต ดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สื่อรายงานประจำปีเท่านั้น เนื่องจากเป็นสื่อที่นิยมใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งการศึกษาครั้งต่อไปอาจมีการศึกษาเพิ่มเติมจากสื่ออื่นๆ เช่น จดหมายข่าว เว็บไซต์ของบริษัท เป็นต้น

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา อาจใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลในรายงานประจำปีเพิ่มขึ้นเป็น 5-10 ปี เพื่อเห็นถึงแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลที่กว้างขึ้นได้

3. ขยายขอบเขตการศึกษา จากการศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100 เพียงกลุ่มเดียว ซึ่งในการศึกษาครั้งต่อไป อาจจะใช้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กิตติชัย เสริมสุวิทยวงศ์. (2548). *กลไกควบคุมตามหลักการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มิใช่สถาบันการเงิน*. กรุงเทพมหานคร:2548.

จักรวุฒิ ชอบพิเชียร. (2552ก). *ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเฉพาะของธุรกิจ คุณภาพของคณะกรรมการบริษัท โครงสร้างความเป็นเจ้าของและระดับของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.* หลักสูตรการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

จักรวุฒิ ชอบพิเชียร. (2552ข). *ผลกระทบของการดำเนินธุรกิจเป็นกลุ่มบริษัทในเครือที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจในรายงานประจำปีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.* หลักสูตรการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

จักรวุฒิ ชอบพิเชียร และคณะ (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเฉพาะของธุรกิจกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมผ่านลักษณะการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย.* หลักสูตรการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

จักรวุฒิ ชอบพิเชียร. (2556). *เทคนิคการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจในรายงานประจำปี.* สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 428 หน้า

จินตวิชญ์ ภูพณิชย์. (2553). *การกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 2549.* ค้นเมื่อ 30 กันยายน 2557, จาก http://www.set.or.th.

นฤมล สิทธิเดช. (2555). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปี: กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ. (25 กันยายน 2557). สืบค้นจาก http://lh-th.listedcompany.com/roles_duties.html

เบญจพร โมกขะเวส. (2551). *ลักษณะของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. คณะบัญชี, วิทยาลัยราชพฤกษ์

มัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2555). *การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท : กรณีศึกษาบริษัทขนาดใหญ่ 50 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ ปีที่ 34 เม.ย.-มิ.ย. 55 , 47-67.

ศิลปพร ศรีจั่นเพชร. (2551). *ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท โครงสร้างของผู้ถือหุ้นกับมูลค่าเชิงเศรษฐศาสตร์*. วารสารวิชาชีพบัญชี (10), 26-29

ศิลปพร ศรีจั่นเพชร. (2551). *ทฤษฎีบรรษัทภิบาล*. วารสารบริหารธุรกิจ (124),1-4

ศิลปพร ศรีจั่นเพชร. (2555). *คณะกรรมการ:กลไกของบรรษัทภิบาล*. วารสารบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศิลปพร ศรีจั่นเพชร. (2555). *หลักสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ*. วารสารบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศิลปพร ศรีจั่นเพชร. (2556). *ASEAN CG Scorecard*. วารสารบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สิทธร ภูมิวัฒน์. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิรินทร์ ศรีมงคลพิทักษ์. (2554). *การเปิดเผยข้อมูลพนักงานในรายงานทางการเงินตามความสมัครใจ (Voluntary Disclosure)การวัดมูลค่า Human Capital Asset และผลการดำเนินงานของบริษัท*. หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. *การกำกับดูแลกิจการ*. ค้นเมื่อ 30 กันยายน 2557, จาก http://www.set.or.th.

อลิสรา ผลาวรรณ์. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Balachandran, J. and Bliss, M. (2004). Board independence and voluntary disclosure: Evidence from Malaysia. *Working Paper,* Department of Accountancy City University of Hong Kong.

Blaccionaire, W.G. and Patten, D.M. "Environment disclosures, regulatory costs, and changes in firm value. Journal of Accounting and Economics." *Journal of Finance* vol. November (1994):357-377.

Brian L Connelly. (2011). Signaling theory: A review and assessment. *Journal of Management*, 37, 39-67.

Center for International Financial Analysis & Research (CIFAR).(1995). International Accounting and auditing trends.(4ed.).*Edited by V.B.Bavishi Princeton*,:CIFAR.

Choi, J. (1999). An investigation of the initial voluntary environmental disclosures made in Korean semi-annual financial reports. *Pacific Accounting Review*, 11(1) , 73-102.

Cooke, T.E.(1989). Voluntary coporate disclosure by Swedish companies. *Journal of International Financial Management and Accounting*, 1(2), 171-195

Cooke, T.E. and Haniffa, R.M. (2002). Culture, Coporate Governance and Disclose in Malaysian Corporations. *ABACUS,* Vol. 38, No. 3, 2002.

Eugene C.M. Cheng and Stephen M. Courtenay. (2006). Board composition, regulatory regime and voluntary disclosure. *The International Journal of Accounting* 41, 262–289.

Ferdinand A. Gul and Sidney Leung. (2004). Board leadership, outside directors_expertise and voluntary corporate disclosures. *Journal of Accounting and Public Policy* 23, 351–379.

Gerald Chau and Sidney J. Gray. (2010). Family ownership, board independence and voluntary disclosure: Evidence from Hong Kong. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation,* 19 (2010), 93–109.

H. Young Baek., Darlene R. and Johnson Joung W. Kim (2005). Managerial Ownership, Corporate Governance and Voluntary Disclosure., December 28, 2005

Henderson, S., Peirson, G., and Harris, K. Financial accounting theory. *Frenchs Forest: Person/Prentice Hall*., 2004.

Hinkle, D.E, William ,W. and Stephen G. J. (1998). Applied Statistics for the Behavior Sciences. 4th. New York : *Houghton Mifflin*. Page 118.

Hossain M., Perera M.H.B. and Rahman A.R. (1995). Voluntary Disclosure in the Annual Reports of New Zealand Companies. *Journal of International Financial Management and Accounting.* Vol.6, No.1: page 70-87.

Ho, S.S.M. and Wong, K.S. (2001). A study of the relationship between corporate governance structures and the extent of voluntary disclosure. *Journal of International Accounting Auditing & Taxation*, 10, 139-156.

Jensen, M., and W. Meckling. (1976). Theory of the firm: managerial Behavior, Agency Costs, and Ownership Structure, *Journal of Financial Economies* 3, 305-360.

Leung, S. and Horwitz, B. (2004). Director ownership and voluntary segment disclosure: Hong Kong evidence. *Journal of International Financial Management and Accounting,* 15, 235-260.

Limpaphayom, P. (2000). Corporate governance in Thailand before the crisis: Issues and implications. *Accountants' Journal*, 47(1), 10-20.

L.L. Eng a, Y.T. Mak. (2003). Corporate governance and voluntary disclosure. *Journal of Accounting and Public Policy* 22, 325–345.

Lois S. Mahoney. (2012). Standalone CSR Reports: A Canadian Analysis. *Issues in Social and Environmental Accounting* Vol. 6, No. 1/2 June 2012 Pp. 4-25.

M. Akhtaruddin and Hasnah Haron. (2010). Board ownership, audit committees' effectiveness, and corporate voluntary disclosures. *Asian Review of Accounting* Vol. 18 No. 3, 2010 pp. 245-259.

Meek, G.K., Roberts, C.B. and Gray, S. (1995). Factors influencing voluntary annual report disclosures by US, UK and continental European multinational corporations. *Journal of International Business Studies*, 26(3), 555-572.

Milgrom, P. (1981). Good news and bad news: Representation theorems and applications. *Bell Journal of Economics,* 12(2), 380-391.

Mohamed Akhtaruddin, Monirul Alam Hossain, Mahmud Hossain & Lee Yao. (2009). Corporate Governance and Voluntary Disclosure in Corporate Annual Reports of Malaysian Listed Firms. Vol.7 Number 1.

Mohd Ghazali, N.A. and Wheetman, P. (2006), ''Perpetuating traditional influences: voluntary disclosure in Malaysia following the economic crisis'', *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation,* Vol. 15, pp. 226-48.

Simon S.M. Ho and Kar Shun Wong. (2001). A study of the relationship between corporate governance structures and the extent of voluntary disclosure. *Journal of International Accounting, Auditing & Taxation* 10, 139–156

Srivastava, J. N. & Lurie, L. (2001). A consumer perspective on price-matching refund policies: Effect on price perceptions and search behavior. *Journal of Consumer Research*, 28, 296-307.

Standard & Poor s & the National University of Singapore (2004, April 21). Corporate governance in Thailand: A study of Set 50 compaines. *Bangkok Post*, P.1.

Susilowati, I., Morris, R.D. and Gray, S.J. (2005). Factors influencing corporate transparency: A Comparative empirical study of Indonesia and Australia. *Working paper, University of Sydney and University of New South Wales,* Internet site: http://www.afaanz.org/web2005/papers/susilowatii.pdf.

Watt, R.L. and Zimmerman, J.L. (1983). Agency problems, auditing and theory of the firm: Some evidence. *Journal of Law and Economics*, 1226, 613-633.

____. and Zimmerman, J.L. (1986). Positive accounting theory. *Englewood Cliffs*: Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อบริษัทจดทะเบียนของกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อบริษัทจดทะเบียนของกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ชื่อย่อ	รายชื่อบริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม
1	STA	บริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
2	CPF	บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
3	MINT	บริษัท ไมเนอร์อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
4	TUF	บริษัท ไทยยูเนี่ยนโฟรเซ่น โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
5	TVO	บริษัท น้ำมันพืชไทยจำกัด (มหาชน)	เกษตรและอาหาร
6	BAY	ธนาคารกรุงศรีอยุธยาจำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
7	BBL	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
8	KBANK	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
9	KK	ธนาคารเกียรตินาคินจำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
10	KTB	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
11	SCB	ธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
12	TCAP	บริษัท ทุนธนชาต จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
13	TISCO	บริษัททิสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
14	TMB	ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
15	BLA	บริษัทกรุงเทพประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
16	IVL	บริษัท อินโดรามาเวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
17	SAT	บริษัท สมบูรณ์แอ๊ดวานซ์ เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
18	GSTEEL	บริษัท จี สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
19	AMATA	บริษัท อมตะคอร์ปอเรชัน จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
20	AP	บริษัทเอเชี่ยนพร็อพเพอร์ตี้ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
21	BLAND	บริษัท บางกอกแลนด์จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
22	CK	บริษัท ช.การช่างจำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
23	CPN	บริษัท เซ็นทรัลพัฒนาจำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
24	HEMRAJ	บริษัทเหมราชพัฒนาที่ดิน จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
25	ITD	บริษัท อิตาเลียนไทยดีเวล๊อปเมนต์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ที่	ชื่อย่อ	รายชื่อบริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม
26	LH	บริษัทแลนด์แอนด์เฮ้าส์จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
27	LPN	บริษัทแอล.พี.เอ็น.ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
28	PS	บริษัท พฤกษาเรียลเอสเตท จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
29	QH	บริษัท ควอลิตี้เฮ้าส์จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
30	SIRI	บริษัท แสนสิริ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
31	SPALI	บริษัท ศุภาลัย จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
32	STEC	บริษัท ซิโน-ไทยเอ็นจีเนียริ่งแอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
33	STPI	บริษัท เอสทีพี แอนด์ไอ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
34	DCC	บริษัทไดนาสตี้เซรามิค จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
35	SCC	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทยจำกัด(มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
36	SCCC	บริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
37	TPIPL	บริษัท ทีพีไอ โพลีนจำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
38	BANPU	บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
39	BCP	บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
40	EGCO	บริษัท ผลิตไฟฟ้าจำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
41	GLOW	บริษัท โกลว์ พลังงานจำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
42	IRPC	บริษัท ไออาร์พีซีจำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
43	PTT	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
44	PTTEP	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
45	RATCH	บริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
46	TOP	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
47	TTW	บริษัท น้ำประปาไทยจำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
48	CENTEL	บริษัทโรงแรมเซ็นทรัลพลาซา จำกัด (มหาชน)	บริการ
49	BGH	บริษัทกรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด(มหาชน)	บริการ
50	BH	บริษัทโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด (มหาชน)	บริการ

ที่	ชื่อย่อ	รายชื่อบริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม
51	AOT	บริษัท ท่าอากาศยานไทยจำกัด (มหาชน)	บริการ
52	BECL	บริษัท ทางด่วนกรุงเทพจำกัด (มหาชน)	บริการ
53	BTS	บริษัท บีทีเอส กรุ๊ปโฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
54	THAI	บริษัท การบินไทยจำกัด (มหาชน)	บริการ
55	TTA	บริษัท โทรีเซนไทยเอเยนต์ซีส์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
56	BIGC	บริษัท บิ๊กซีซูเปอร์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
57	CPALL	บริษัท ซีพี ออลล์จำกัด (มหาชน)	บริการ
58	GLOBAL	บริษัทสยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
59	HMPRO	บริษัท โฮมโปรดักส์เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
60	LOXLEY	บริษัท ล็อกซเล่ย์จำกัด (มหาชน)	บริการ
61	MAKRO	บริษัท สยามแม็คโครจำกัด (มหาชน)	บริการ
62	ROBINS	บริษัทห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จำกัด (มหาชน)	บริการ
63	BEC	บริษัท บีอีซี เวิลด์จำกัด (มหาชน)	บริการ
64	MAJOR	บริษัท เมเจอร์ซีนีเพล็กซ์กรุ้ป จำกัด (มหาชน)	บริการ
65	DELTA	บริษัทเดลต้าอีเลคโทรนิคส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
66	ADVANC	บริษัท แอดวานซ์อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
67	DTAC	บริษัท โทเทิ่ลแอ็คเซ็สคอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
68	JAS	บริษัทจัสมินอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
69	SAMART	บริษัทสามารถคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
70	SAMTEL	บริษัท สามารถเทลคอมจำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
71	THCOM	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
72	TRUE	บริษัท ทรูคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี

ภาคผนวก ข

แบบเก็บข้อมูล

แบบเก็บข้อมูล

“การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท

1. ชื่อบริษัท…… ชื่อย่อ (รหัส)…….

ลำดับ	รายการ	ปี พ.ศ. 2554	ปี พ.ศ. 2555	ปี พ.ศ. 2556
2	ร้อยละของสัดส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหารต่อคณะกรรมการทั้งหมด			
3	ร้อยละของสัดส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารต่อคณะกรรมการทั้งหมด			
4	ร้อยละของสัดส่วนของสมาชิกครอบครัวต่อจำนวนกรรมการของคณะกรรมการทั้งหมด			
5	ร้อยละของสัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารต่อจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัท			

6. การดำรงตำแหน่งบทบาทของประธานกรรมการบริษัทกับประธานกรรมการบริหาร

☐ เป็นบุคคลเดียวกัน ☐ ไม่เป็นบุคคลเดียวกัน

7. ลักษณะของอุตสาหกรรม ☐ ส่งผลกระทบสูง ☐ ส่งผลกระทบต่ำ

8. ประเภทสำนักงานสอบบัญชี ☐ BIG4 ☐ Non BIG4

9. ลักษณะของการถือหุ้น ☐ ถือหุ้นส่วนใหญ่โดยรัฐบาล ☐ ถือหุ้นส่วนใหญ่โดยเอกชน

ส่วนที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัท

หัวข้อที่ 2.1 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลกลยุทธ์

ลำดับ	หัวข้อการรายงานข้อมูล	การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2554		การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2555		การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2556	
		มี (1)	ไม่มี (0)	มี (1)	ไม่มี (0)	มี (1)	ไม่มี (0)
	ข้อมูลทั่วไปบริษัท						
1	ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการที่สำคัญ						
2	โครงสร้างการจัดการ						
	กลยุทธ์การประกอบธุรกิจ						
3	แถลงการณ์วัตถุประสงค์และกลยุทธ์การประกอบธุรกิจ						
4	แถลงการณ์ปัจจัยเสี่ยงและกลยุทธ์ด้านการเงิน						
5	แถลงการณ์ปัจจัยเสี่ยงและกลยุทธ์ด้านการตลาด						
6	แถลงการณ์ปัจจัยเสี่ยงและกลยุทธ์ด้านสังคมเศรษฐกิจการเมือง						
7	ผลกระทบของกลยุทธ์ที่มีต่อผลการดำเนินงานในปัจจุบัน						
8	ผลกระทบของกลยุทธ์ที่มีต่อผลการดำเนินงานในอนาคต						
	การวิจัยและพัฒนา						
9	นโยบายบริษัทเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา						
10	สถานที่ของการดำเนินงานทางด้านการวิจัยและพัฒนา						
11	จำนวนการว่าจ้าง/เวลาที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนา						
	แนวทางการดำเนินงานในอนาคต						
12	แถลงการณ์ของแนวทางการดำเนินงานในอนาคต-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ						
13	การพยากรณ์ยอดขาย-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ						
14	การพยากรณ์กำไร-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ						
15	การพยากรณ์กระแสเงินสด-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ						
16	ข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งซื้อหรือจำนวนงาน						
รวม							

หัวข้อที่ 2.2 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลไม่ใช่การเงิน

ลำดับ	หัวข้อการรายงานข้อมูล	การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2554		การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2555		การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2556	
		มี (1)	ไม่มี (0)	มี (1)	ไม่มี (0)	มี (1)	ไม่มี (0)
	ข้อมูลเกี่ยวกับพนักงานและลูกจ้าง						
1	พนักงาน/ลูกจ้างที่ถูกจัดสรรจำแนกตามส่วนงานทางภูมิศาสตร์						
2	พนักงาน/ลูกจ้างที่ถูกจัดสรรจำแนกตามส่วนงานทางธุรกิจ						
3	การแบ่งประเภทของพนักงาน/ลูกจ้างตามเพศ						
4	การแบ่งประเภทของพนักงาน/ลูกจ้างตามหน้าที่						
5	การระบุชื่อและหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูง						
6	จำนวนพนักงาน/ลูกจ้าง สำหรับ 2 ปีหรือมากกว่า						
7	เหตุผลสำหรับการจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนอื่นๆ นอกเหนือจากเงินเดือน โบนัส และเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้กับพนักงาน/ลูกจ้าง						
8	จำนวนเงินที่ใช้ในการฝึกอบรม						
9	ลักษณะของการฝึกอบรม						
10	นโยบายของการฝึกอบรม						
11	ประเภทของพนักงาน/ลูกจ้างที่ถูกฝึกอบรม						
12	จำนวนของพนักงาน/ลูกจ้างที่ถูกฝึกอบรม						
13	นโยบายความปลอดภัยของพนักงาน/ลูกจ้าง						
14	ข้อมูลเกี่ยวกับอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงาน/ลูกจ้าง						
15	ต้นทุนของการวัดค่าความปลอดภัย						
16	นโยบายเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารกับพนักงาน/ลูกจ้าง						

หัวข้อที่ 2.2 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลไม่ใช่การเงิน

ลำดับ	หัวข้อการรายงานข้อมูล	การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2554		การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2555		การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2556	
		มี (1)	ไม่มี (0)	มี (1)	ไม่มี (0)	มี (1)	ไม่มี (0)
17	ข้อมูลการหมุนเวียนพนักงานและลูกจ้าง						
18	การรับรู้นโยบายบริษัทที่เหมาะสมและเสมอภาคกันของพนักงาน/ลูกจ้าง						
19	ปัญหาของการรับพนักงาน/ลูกจ้างใหม่และนโยบายที่เกี่ยวข้อง						
	นโยบายและการสร้างมูลค่าเพิ่มทางสังคม						
20	ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์						
21	แผนการป้องกันสิ่งแวดล้อม-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ						
22	แผนการป้องกันสิ่งแวดล้อม-เปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ						
23	แผนการเกี่ยวกับสังคมและชุมชน						
24	การบรรยายการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สังคมและชุมชน						
25	ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สังคมและชุมชน						
26	อัตราส่วนเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สังคมและชุมชน						
27	ข้อมูลเชิงคุณภาพของการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สังคมและชุมชน						
รวม							

หัวข้อที่ 2.3 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการเงิน

ลำดับ	หัวข้อการรายงานข้อมูล	การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ.2554		การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2555		การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2556	
		มี (1)	ไม่มี (0)	มี (1)	ไม่มี (0)	มี (1)	ไม่มี (0)
	ข้อมูลแบ่งแยกตามส่วนงานทางธุรกิจและสายผลิตภัณฑ์						
1	โครงสร้างรายได้จำแนกตามส่วนงานทางภูมิศาสตร์-เปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ						
2	โครงสร้างรายได้จำแนกตามส่วนงานทางธุรกิจ-เปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ						
3	การวิเคราะห์คู่แข่งขัน-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ						
4	การวิเคราะห์คู่แข่งขัน-เปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ						
5	การวิเคราะห์ส่วนแบ่งการตลาด-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ						
6	การวิเคราะห์ส่วนแบ่งการตลาด-เปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ						
	การทบทวนข้อมูลการเงิน						
7	สรุปข้อมูลตามงบการเงิน 6 ปีหรือมากกว่า						
8	อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง/ความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น						
9	อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน/การบริหารสินทรัพย์						
10	อัตราส่วนวัดภาระหนี้สิน/โครงสร้างเงินทุน และความสามารถในการชำระค่าใช้จ่ายทางการเงิน						
11	อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร						
12	อัตราส่วนวัดข้อมูลของหุ้น						
13	อัตราส่วนวัดกระแสเงินสด						
14	การวิจารณ์เชิงคุณภาพของข้อมูลตามงบการเงิน						
15	การวิจารณ์เชิงคุณภาพของอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ						
16	ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตรายี่ห้อ/เครื่องหมายการค้าใหม่ – เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ						

หัวข้อที่ 2.3 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการเงิน

ลำดับ	หัวข้อการรายงานข้อมูล	การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2554		การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2555		การเปิดเผยข้อมูล ปี พ.ศ. 2556	
		มี (1)	ไม่มี (0)	มี (1)	ไม่มี (0)	มี (1)	ไม่มี (0)
17	ผลกระทบของสภาพคล่องที่มีต่อผลการดำเนินงาน-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ						
18	ผลกระทบของอัตราดอกเบี้ยที่มีต่อผลการดำเนินงาน-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ						
19	การเปิดเผยลักษณะการบริหารความเสี่ยงผลกระทบของอัตราดอกเบี้ยที่มีต่อผลการดำเนินงาน						
20	ผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีต่อผลการดำเนินงาน-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ						
21	การเปิดเผยลักษณะการบริหารความเสี่ยงผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีต่อผลการดำเนินงาน						
22	ผลกระทบของราคาวัตถุดิบที่มีต่อผลการดำเนินงาน-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ						
23	การเปิดเผยลักษณะการบริหารความเสี่ยงผลกระทบของราคาวัตถุดิบที่มีต่อผลการดำเนินงาน						
24	ผลกระทบของเงินเฟ้อต่อการดำเนินงาน-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ						
	ข้อมูลเกี่ยวกับราคาหุ้น						
25	แนวโน้มของการจ่ายเงินปันผล						
26	แนวโน้มมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด						
27	ข้อมูลเกี่ยวกับการจดทะเบียนหุ้น						
รวม							
รวมทั้งหมด							

ภาคผนวก ค

คำอธิบายแบบเก็บข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ ในรายงานประจำปีของบริษัท

คำอธิบาย แบบเก็บข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัท

ส่วนที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

หัวข้อ 2.1 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลกลยุทธ์

ข้อมูลทั่วไปของบริษัท

1. ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการที่สำคัญ หมายถึง ประวัติความเป็นมา พัฒนาการที่สำคัญและเหตุการณ์สำคัญในรอบปี ซึ่งประวัติความเป็นมาประกอบด้วย ชื่อบริษัท บริษัทก่อตั้งเมื่อไหร่ บริษัทจัดตั้งโดยใคร ตระกูลอะไร หรือองค์กรใด วัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งบริษัทอย่างไร และสถานที่เปิดดำเนินการแห่งแรกที่ไหน ส่วนพัฒนาการที่สำคัญ ประกอบด้วย พัฒนาการเกี่ยวข้องกับคุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ การวิจัย การพัฒนาและนวัตกรรมใหม่ของผลิตภัณฑ์ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างของบริษัทเพื่อเพิ่มความมั่นคงยั่งยืน
2. โครงสร้างการจัดการ หมายถึง โครงสร้างองค์กร/โครงสร้างการบริหารงาน และโครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทในกลุ่ม และแผนผังของการบริหารงานและรายชื่อของผู้บริหารในแต่ละตำแหน่ง

กลยุทธ์การประกอบธุรกิจ

3. แถลงการณ์วัตถุประสงค์และกลยุทธ์การประกอบธุรกิจ เช่น กลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ
4. แถลงการณ์ปัจจัยเสี่ยงและกลยุทธ์ด้านการเงิน เช่น ความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน และความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย
5. แถลงการณ์ปัจจัยเสี่ยงและกลยุทธ์ด้านการตลาด เช่น ความเสี่ยงในด้านการแข่งขันและการเพิ่มขึ้นของคู่แข่ง
6. แถลงการณ์ปัจจัยเสี่ยงและกลยุทธ์ด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง
7. ผลกระทบของกลยุทธ์ที่มีต่อผลการดำเนินงานในปัจจุบัน
8. ผลกระทบของกลยุทธ์ที่มีต่อผลการดำเนินงานในอนาคต เช่น ความเสี่ยงจากการลงทุนในโครงการใหม่ๆ

การวิจัยและพัฒนา

9. นโยบายบริษัทเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา
10. สถานที่ของการดำเนินงานทางด้านการวิจัยและพัฒนา
11. จำนวนการว่าจ้าง/เวลาที่ใช้ในการวิจัยและพัฒนา

แนวทางการดำเนินงานในอนาคต

12. แถลงการณ์ของแนวทางการดำเนินงานในอนาคต-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ
13. การพยากรณ์ยอดขาย-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ

14. การพยากรณ์กำไร-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ
15. การพยากรณ์กระแสเงินสด-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ
16. ข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งซื้อหรือจำนวนงาน

หัวข้อ 2.2 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลไม่ใช่การเงิน

ข้อมูลเกี่ยวกับพนักงานและลูกจ้าง

1. พนักงาน/ลูกจ้างที่ถูกจัดสรรจำแนกตามส่วนงานทางภูมิศาสตร์หมายถึง พนักงาน/ลูกจ้างที่ถูกจัดสรรจำแนกตามส่วนงานในประเทศหรือต่างประเทศ รวมถึงท้องถิ่นและภูมิภาค
2. พนักงาน/ลูกจ้างที่ถูกจัดสรรจำแนกตามส่วนงานทางธุรกิจ หมายถึง พนักงาน/ลูกจ้างที่ถูกจัดสรรจำแนกตามส่วนงานของกิจการซึ่งดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจที่ก่อให้เกิดรายได้จากลูกค้าภายนอกสำหรับแต่ละผลิตภัณฑ์และบริการ หรือแต่ละกลุ่มของผลิตภัณฑ์และบริการที่คล้ายคลึงกัน
3. การแบ่งประเภทของพนักงาน/ลูกจ้างตามเพศ หมายถึง การแบ่งประเภทของพนักงาน/ลูกจ้างตามเพศชายและเพศหญิง
4. การแบ่งประเภทของพนักงาน/ลูกจ้างตามหน้าที่ หมายถึง การแบ่งประเภทของพนักงาน/ลูกจ้างตามภาระรับผิดชอบของบุคคลที่จะต้องปฏิบัติ
5. การระบุชื่อและหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูง หมายถึง การระบุชื่อและหน้าที่ของผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ระดับสูงสุดขององค์กรมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดเป้าหมายขององค์กรในรูปของวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ นโยบาย เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานขององค์การเป็นผู้ตัดสินใจนำองค์กรเพื่อความอยู่รอด
6. จำนวนพนักงาน/ลูกจ้าง สำหรับ 2 ปีหรือมากกว่า หมายถึง จำนวนคนที่ได้รับการว่าจ้างให้ทำงานกับบริษัทเป็นระยะเวลามากว่า 2 ปีหรือมากกว่า ในฐานะพนักงาน/ลูกจ้าง
7. เหตุผลสำหรับการจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนอื่นๆ นอกเหนือจากเงินเดือน โบนัส และเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้กับพนักงาน/ลูกจ้าง หมายถึง เหตุผลสำหรับการจัดสวัสดิการและค่าตอบแทนอื่นๆ นอกเหนือจากค่าตอบแทนในการทำงานตามลักษณะการจ้างงาน ซึ่งบริษัทพิจารณาจากความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานเป็นสำคัญนั่นคือ เงินเดือน โบนัส และเงินสบทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
8. จำนวนเงินที่ใช้ในการฝึกอบรม หมายถึง จำนวนเงินที่ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาบุคลากรในการฝึกอบรม
9. ลักษณะของการฝึกอบรม หมายถึง ประเภท เครื่องมือ และหลักสูตรการฝึกอบรม

10. นโยบายของการฝึกอบรม หมายถึง หลักการและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรมซึ่งการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการพัฒนาบุคคลอย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจ ความชำนาญ และมีทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องใดเรื่องหนึ่งถึงขั้นสามารถนำความรู้ในเรื่องนั้นไปปฏิบัติภาระหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

11. ประเภทของพนักงาน/ลูกจ้างที่ถูกฝึกอบรม หมายถึงแผนฝึกอบรมหลักและแผนพัฒนาเฉพาะบุคคลของพนักงาน/ลูกจ้างที่ถูกฝึกอบรม

12. จำนวนของพนักงาน/ลูกจ้างที่ถูกฝึกอบรม หมายถึง จำนวนของพนักงาน/ลูกจ้างที่ถูกฝึกอบรมภายนอกมีหน่วยวันเป็นวันต่อคนต่อปี และถูกฝึกอบรมภายในมีหน่วยวัดเป็นวันต่อคนต่อปี

13. นโยบายความปลอดภัยของพนักงาน/ลูกจ้าง หมายถึง บริษัทจะดำเนินธุรกิจโดยยึดถือนโยบายความปลอดภัยของพนักงานสุขภาพอนามัย และปกป้องสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพราะพนักงานทุกคนคือหัวใจสำคัญของบริษัท และเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง

14. ข้อมูลเกี่ยวกับอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงาน/ลูกจ้าง หมายถึง จำนวนชั่วโมงการทำงานและระยะเวลาที่ไม่มีข้อพิพาทฟ้องร้องระหว่างบริษัทและพนักงาน และไม่มีอุบัติเหตุในบริษัทที่ทำให้พนักงานต้องหยุดงาน

15. ต้นทุนของการวัดค่าความปลอดภัย หมายถึง ต้นทุนของการวัดค่าความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในการทำงานมีหน่วยวัดเป็นล้านบาทต่อปี

16. นโยบายเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารกับพนักงาน/ลูกจ้าง หมายถึง นโยบายเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารเป็นการสร้างความเข้าใจจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานหนึ่งไปยังหน่วยงานหนึ่ง หรือเป็นกระบวนการในการส่งข่าวสารระหว่างบุคคล หรือหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกขององค์การ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถประสานงานให้ฝ่ายต่างๆ ได้ปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบได้ตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์การจึงส่งเสริมให้พนักงาน/ลูกจ้างมีบรรยากาศการทำงานอย่างมีส่วนร่วม

17. ข้อมูลการหมุนเวียนพนักงานและลูกจ้าง หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับการที่องค์กรกำหนดให้พนักงานสลับตำแหน่งหน้าที่การงานระหว่างกลุ่มพนักงาน เพื่อให้พนักงานมีโอกาสปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งงานอื่นซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างไปจากเดิม

18. การรับรู้นโยบายบริษัทที่เหมาะสมและเสมอภาคกันของพนักงาน/ลูกจ้าง หมายถึงการรับรู้นโยบายบริษัทที่จะปฏิบัติต่อพนักงานทุกคนด้วยความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรี และมีนโยบายที่จะคัดเลือกบุคคลเพื่อว่าจ้างให้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ด้วยความเป็นธรรมโดยคำนึงถึงคุณสมบัติของแต่ละตำแหน่งงาน คุณวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ และข้อกำหนดอื่นๆ ที่จำเป็นแก่งานโดยไม่มีข้อกีดกันเรื่อง เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา ทั้งนี้ พนักงานทุกคนต้องไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการละเมิด

หรือคุกคามไม่ว่าจะเป็นทางวาจาหรือการกระทำต่อผู้อื่นบนพื้นฐานของเชื้อชาติ เพศ ศาสนา อายุ ความพิการทางร่างกายและจิตใจ

19. ปัญหาของการรับพนักงาน/ลูกจ้างใหม่และนโยบายที่เกี่ยวข้อง หมายถึง มีการปฐมนิเทศพนักงานเข้าใหม่ โดยผู้บริหารระดับสูงจะเป็นผู้กล่าวต้อนรับและแจ้งให้ทราบถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของบริษัทในภาพรวม รวมทั้งแนะนำผู้บริหาร และระบบงานของบริษัท รวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่พึงได้รับจากบริษัท รวมทั้งการรับฟังปัญหาและการเสนอข้อคิดเห็นต่างๆ ของพนักงาน/ลูกจ้างใหม่

นโยบายและการสร้างมูลค่าเพิ่มทางสังคม

20. ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าและบริการเป็นสิทธิที่จะเน้นในเรื่องการได้รับความสะอาด ความปลอดภัย จากผลิตภัณฑ์และสภาวะแวดล้อมต่างๆ

21. แผนการป้องกันสิ่งแวดล้อม-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง แผนป้องกันคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดขึ้นใหม่ได้เอง โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่สามารถบอกได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย แต่บอกได้ว่าดีหรือไม่ดี หรือบอกลักษณะความเป็นกลุ่มของข้อมูล

22. แผนการป้องกันสิ่งแวดล้อม-เปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ หมายถึง แผนป้องกันคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถเกิดขึ้นใหม่ได้เอง โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ หมายถึง ข้อมูลที่สามารถวัดค่าได้ว่ามีค่ามากหรือน้อยซึ่งสามารถวัดค่าออกมาเป็นตัวเลขได้

23. แผนการเกี่ยวกับสังคมและชุมชน หมายถึง แผนการเกี่ยวกับการอยู่รวมกันของมนุษย์โดยมีลักษณะความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันหลายรูปแบบ

24. การบรรยายการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สังคมและชุมชน หมายถึง การบรรยายการพัฒนาที่มีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และจะทำให้การเติบโตของภาคอุตสาหกรรมส่งผลถึงการเติบโตของชุมชนด้วย

25. ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สังคมและชุมชน หมายถึง ข้อมูลที่สามารถวัดค่าได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย ซึ่งสามารถวัดค่าออกมาเป็นตัวเลขได้ เกี่ยวกับการพัฒนาที่มีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และจะทำให้การเติบโตของภาคอุตสาหกรรมส่งผลถึงการเติบโตของชุมชนด้วย

26. อัตราส่วนเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สังคมและชุมชน หมายถึง ปริมาณอย่างหนึ่งที่แสดงถึงจำนวนหรือขนาดตามสัดส่วนเมื่อเปรียบเทียบกับอีกปริมาณหนึ่งที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งอัตราในที่นี้เกี่ยวกับการพัฒนาที่มีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และจะทำให้การเติบโตของภาคอุตสาหกรรมส่งผลถึงความเติบโตของชุมชนด้วย

27. ข้อมูลเชิงคุณภาพของการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สังคมและชุมชน หมายถึง ข้อมูลที่ไม่สามารถบอกได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย แต่บอกได้ว่าดีหรือไม่ดี หรือบอกลักษณะความเป็นกลุ่มของข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาที่มีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และจะทำให้การเติบโตของภาคอุตสาหกรรมส่งผลถึงความเติบโตของชุมชนด้วย

หัวข้อ 2.3 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการเงิน

ข้อมูลแบ่งแยกตามส่วนงานทางธุรกิจและสายผลิตภัณฑ์

1. โครงสร้างรายได้จำแนกตามส่วนงานทางภูมิศาสตร์-เปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ หมายถึง โครงสร้างรายได้ของกิจการอาจแบ่งออกได้เป็นรายได้จากการขาย และรายได้ค่าบริการ ที่ถูกจัดสรรจำแนกตามส่วนงานในประเทศหรือต่างประเทศ รวมถึงท้องถิ่นและภูมิภาค โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ หมายถึง ข้อมูลที่สามารถวัดค่าได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย ซึ่งสามารถวัดค่าออกมาเป็นตัวเลขได้

2. โครงสร้างรายได้จำแนกตามส่วนงานทางธุรกิจ-เปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ หมายถึง โครงสร้างรายได้ของกิจการอาจแบ่งออกได้เป็นรายได้จากการขาย และรายได้ค่าบริการ ที่ถูกจัดสรรจำแนกตามส่วนงานของกิจการซึ่งดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจที่ก่อให้เกิดรายได้จากลูกค้าภายนอกสำหรับแต่ละผลิตภัณฑ์และบริการ หรือแต่ละกลุ่มของผลิตภัณฑ์และบริการที่คล้ายคลึงกันโดยเปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ หมายถึง ข้อมูลที่สามารถวัดค่าได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย ซึ่งสามารถวัดค่าออกมาเป็นตัวเลขได้

3. การวิเคราะห์คู่แข่งขัน-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพหมายถึง การแยกแยะทางความคิด หรือทางวัตถุของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อศึกษาแต่ละองค์ประกอบและเห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ เวลาวิเคราะห์ต้องหาคำตอบว่าเนื้อหาให้ความรู้อะไรบ้าง ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับคู่แข่งขัน โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่สามารถบอกได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย แต่บอกได้ว่าดีหรือไม่ดี หรือบอกลักษณะความเป็นกลุ่มของข้อมูล

4. การวิเคราะห์คู่แข่งขัน-เปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณหมายถึง การแยกแยะทางความคิด หรือทางวัตถุของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อศึกษาแต่ละองค์ประกอบและเห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ เวลาวิเคราะห์ต้องหาคำตอบว่าเนื้อหาให้ความรู้อะไรบ้าง ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับคู่แข่งขันโดยเปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ หมายถึง ข้อมูลที่สามารถวัดค่าได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย ซึ่งสามารถวัดค่าออกมาเป็นตัวเลขได้

5. การวิเคราะห์ส่วนแบ่งการตลาด-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง การแยกแยะทางความคิดหรือทางวัตถุของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อศึกษาแต่ละองค์ประกอบและเห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ

ต่างๆ เวลาวิเคราะห์ต้องหาคำตอบว่าเนื้อหาให้ความรู้อะไรบ้าง ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับส่วนแบ่งทางการตลาด โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่สามารถบอกได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย แต่บอกได้ว่าดีหรือไม่ดี หรือบอกลักษณะความเป็นกลุ่มของข้อมูล

6. การวิเคราะห์ส่วนแบ่งการตลาด-เปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ หมายถึง การแยกแยะทางความคิดหรือทางวัตถุของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อศึกษาแต่ละองค์ประกอบและเห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ เวลาวิเคราะห์ต้องหาคำตอบว่าเนื้อหาให้ความรู้อะไรบ้าง ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับส่วนแบ่งทางการตลาด โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ หมายถึง ข้อมูลที่สามารถวัดค่าได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย ซึ่งสามารถวัดค่าออกมาเป็นตัวเลขได้

การทบทวนข้อมูลการเงิน

7. สรุปข้อมูลตามงบการเงิน 6 ปีหรือมากว่า หมายถึง สรุปข้อมูลตามงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสด เปรียบเทียบช่วงเวลา 6 ปีหรือมากกว่า

8. อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง/ความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเวียน อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย และวงจรเงินสด

9. อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน/การบริหารสินทรัพย์ ซึ่งประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร และอัตราหมุนของสินทรัพย์

10. อัตราส่วนวัดภาระหนี้สิน/โครงสร้างเงินทุน และความสามารถในการชำระค่าใช้จ่ายทางการเงิน หมายถึง อัตราส่วนของหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย และอัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน

11. อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร หมายถึง อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ และอัตราตอบแทนผู้ถือหุ้น

12. อัตราส่วนวัดข้อมูลของหุ้น หมายถึง มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นสามัญ กำไรสุทธิต่อหุ้นของหุ้นสามัญ อัตราส่วนราคาตลาดต่อหุ้น และอัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี

13. อัตราส่วนวัดกระแสเงินสด หมายถึง กระแสเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน กระแสเงินสดสุทธิใช้ไปจากกิจกรรมลงทุน กระแสเงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมจัดหาเงิน และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อเงินสด

14. การวิจารณ์เชิงคุณภาพของข้อมูลตามงบการเงิน หมายถึง การวิจารณ์งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสด โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่สามารถบอกได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย แต่บอกได้ว่าดีหรือไม่ดี หรือบอกลักษณะความเป็นกลุ่มของข้อมูล

15. การวิจารณ์เชิงคุณภาพของอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ หมายถึง โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่สามารถบอกได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย แต่บอกได้ว่าดีหรือไม่ดี หรือบอกลักษณะความเป็นกลุ่มของข้อมูล

16. ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตรายี่ห้อ/เครื่องหมายการค้าใหม่ – เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตรายี่ห้อ/เครื่องหมายการค้าใหม่โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่สามารถบอกได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย แต่บอกได้ว่าดีหรือไม่ดี หรือบอกลักษณะความเป็นกลุ่มของข้อมูล

17. ผลกระทบของสภาพคล่องที่มีต่อผลการดำเนินงาน-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพหมายถึง ผลกระทบของสภาพคล่องที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่สามารถบอกได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย แต่บอกได้ว่าดีหรือไม่ดี หรือบอกลักษณะความเป็นกลุ่มของข้อมูล

18. ผลกระทบของอัตราดอกเบี้ยที่มีต่อผลการดำเนินงาน-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ผลกระทบของอัตราดอกเบี้ยที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่สามารถบอกได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย แต่บอกได้ว่าดีหรือไม่ดี หรือบอกลักษณะความเป็นกลุ่มของข้อมูล

19. การเปิดเผยลักษณะการบริหารความเสี่ยงผลกระทบของอัตราดอกเบี้ยที่มีต่อผลการดำเนินงาน หมายถึง การเปิดเผยลักษณะการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด เกี่ยวกับความเสี่ยงซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดโลกหรืออื่นๆที่มีต่อผลการดำเนินงาน

20. ผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีต่อผลการดำเนินงาน-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่สามารถบอกได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย แต่บอกได้ว่าดีหรือไม่ดี หรือบอกลักษณะความเป็นกลุ่มของข้อมูล

21. การเปิดเผยลักษณะการบริหารความเสี่ยงผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีต่อผลการดำเนินงาน หมายถึง การเปิดเผยลักษณะการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด เกี่ยวกับความเสี่ยงซึ่งเป็นผลมาจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีต่อผลการดำเนินงาน

22. ผลกระทบของราคาวัตถุดิบที่มีต่อผลการดำเนินงาน-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ผลกระทบของราคาวัตถุดิบที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่สามารถบอกได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย แต่บอกได้ว่าดีหรือไม่ดี หรือบอกลักษณะความเป็นกลุ่มของข้อมูล

23. การเปิดเผยลักษณะการบริหารความเสี่ยงผลกระทบของราคาวัตถุดิบที่มีต่อผลการดำเนินงาน หมายถึง การเปิดเผยลักษณะการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด เกี่ยวกับความเสี่ยงซึ่งเป็นผลมาจากความผันผวนของสินค้าอุปโภคบริโภคภายในและนอกประเทศที่มีต่อผลการดำเนินงาน

24. ผลกระทบของเงินเฟ้อต่อการดำเนินงาน-เปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ผลกระทบของเงินเฟ้อต่อการดำเนินงาน โดยเปิดเผยข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ไม่สามารถบอกได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย แต่บอกได้ว่าดีหรือไม่ดี หรือบอกลักษณะความเป็นกลุ่มของข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับราคาหุ้น

25. แนวโน้มของ การจ่ายเงินปันผล หมายถึง ข้อมูลการจ่ายเงินปันผลในช่วงเวลา 5 ปีย้อนหลัง

26. แนวโน้มมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด หมายถึง ข้อมูลการจ่ายเงินปันผลในช่วงเวลา 5 ปีย้อนหลัง

ข้อมูลเกี่ยวกับการจดทะเบียนหุ้นหมายถึง ข้อมูลสำหรับนักลงทุน ได้แก่ ทุนจดทะเบียน ทุนที่ออกและชำระแล้ว ข้อมูลหลักทรัพย์ การประชุมสามัญผู้ถือหุ้น และหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล นางสาวสิริมา แซ่ลี้

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5610521101

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
บัญชีบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2555

ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการเงินและบัญชี

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

หมายเลขโทรศัพท์ 098-0157973

E-mail moohip_kate@hotmail.com

การนำเสนอเผยแพร่ผลงาน เสนอผลงานต่อที่ประชุม “การประชุมวิชาการระดับชาติเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยทางการบัญชีครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 15-16 พฤษภาคม 2558 ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ กรุงเทพมหานคร